

รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในคณะกรรมการ
วิสามัญบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย จดหมายเหตุและตรวจรายงานการประชุม

สภาผู้แทนราษฎร

ณ ห้องประชุมหมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

(นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ผมขออนุญาตเปิดประชุมก่อนนะครับ มีเรื่องอื่น ๆ ที่ขออนุญาตนำขึ้นมาเรียน
หารือก่อนในระเบียบวาระที่ ๔

ระเบียบวาระที่ ๔ สืบเนื่องจากบริษัทซีเม็กซึ่งเป็นผู้จัดทำออร์ดิเนตรศการจดหมายเหตุ
มีกำหนดส่งมอบงานช่วงที่ ๒ ในวันที่กำหนดส่งมอบงานงวดที่ ๒ คือวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งโดย
เนื้อหาจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยด้วยครับ เพราะว่าโดยเนื้อหาของงานที่จะต้อง
ส่งมอบนั้นได้รวมถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการด้วย แต่ขณะนี้คณะอนุ
กรรมการบริหารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยก็ยังไม่สามารถส่งมอบเนื้อหาของเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ เนื่องจาก
ต้องให้ที่ประชุมคณะกรรมการและสภาว่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาก่อนนะครับ ซึ่งเราได้เสนอไปแล้ว
แต่ว่ายังพิจารณาไม่เสร็จ ด้วยเหตุผลข้างต้นนั้นบริษัทก็จำเป็นที่จะต้องทำบัณฑิตศึกษาระยะเวลาการส่ง
มอบงานนะครับ ทาง ผอ. จินดารักษ์ก็ได้มีบัณฑิตเรียนปรึกษาท่านประธานคณะกรรมการวิสามัญบัณฑิต
ศึกษามหาวิทยาลัย คือ ท่านเดโช สอนานนท์ หารือเกี่ยวกับการกำหนดการส่งมอบงานนี้ ซึ่งฝ่ายเลขานุการก็ได้นำ
เรียนหารือกับอาจารย์สมเกียรติแล้ว อาจารย์สมเกียรติเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ ก็เห็นว่าน่าจะ
เป็นวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แล้วก็นำเรียนพิจารณา ซึ่งทางประธานคณะกรรมการวิสามัญบัณฑิต
ศึกษามหาวิทยาลัย จดหมายเหตุและตรวจรายงานการประชุมก็ได้วินิจฉัยอย่างนั้นนะครับว่า เห็นว่าวันที่ ๑๖ กรกฎาคม
น่าจะเหมาะสมแล้ว เพราะฉะนั้นก็เห็นควรให้ขยายไปจนถึงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม เพราะฉะนั้นหมายความว่า
ในการประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไปนั้นก็พยายามที่จะเร่งรัดเพื่อให้ดำเนินการ แล้วเกี่ยวข้องกับเรื่อง
การทำออร์ดิเนตรศการได้ทันตามกำหนดเวลาที่เห็นควรให้ขยายไปจนถึงวันที่ ๑๖ กรกฎาคมด้วย ปัญหาที่
คือว่าในที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญนั้นยังไม่มีเวลาพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ แต่สิ่งที่จะผลักดันได้ก็
คือ ผลักดันในการประชุมของคณะกรรมการนะครับ เพราะฉะนั้นก็จะต้องขยายไปถึงแค่
๑๖ กรกฎาคม แล้วก็ต้องสามารถดำเนินการให้ทันจริง ซึ่งจะต้องไปขอให้เรื่องผ่าน หรือการบัณฑิต
ศึกษามหาวิทยาลัยรอบแรกผ่านที่ประชุมคณะกรรมการและผ่านการรับรองความเห็นชอบของที่ประชุมสภาว่าง
รัฐธรรมนูญด้วยนะครับ ซึ่งก็ได้เคยมีการหารือในที่ประชุมคณะกรรมการนะครับว่าหลังจากที่เสร็จการ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแล้วจะมีการโหวตประมาณวันที่ ๖ กรกฎาคม หลังจากนั้นก็พยายามจะขอ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ระเบียบวาระในที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณารับรองการบันทึกเจตนาธรรมณ์รอบที่ ๑ ต่อไปนะครับ เพราะฉะนั้นผมขอเรียนอย่างนั้นนะครับว่า ได้ทราบสำหรับวันที่ ๒๒ มิถุนายนนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลง จะไม่มีการประชุมวันที่ ๒๒ มิถุนายน เพราะว่าจะติดคิดของการประชุมตัวสภาว่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการก็เห็นควรให้เปลี่ยนวันประชุมเป็นวันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน แทน คือวันเข้ามา ๒ วัน แทนที่จะประชุมวันศุกร์ที่ ๒๒ มิถุนายน นั้น ก็เปลี่ยนวันประชุมแล้วเป็นวันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ซึ่งคงจะต้องขอหลายท่านที่เป็นทั้งอนุกรรมการและเป็นกรรมการที่จะประชุมในวันพุธขอให้ช่วยกันนำเสนอต่อที่ประชุม ผมเองมีปัญหาข้อขัดข้องซึ่งผมยังไม่ได้ตรวจสอบกับทางมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี คือผมไม่ทราบว่า จะมีการประชุมจะเปลี่ยนจากวันที่ ๒๒ มาเป็นวันที่ ๒๐ ผมก็ไปรับปากแล้วก็ตัวเครื่องบินเป็นที่เรียบร้อยแล้วจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผมก็เลยไม่อยู่ครับ แต่ถ้าเป็นไปได้จะไปขอความกรุณาท่านที่ปรึกษาด้วย แล้วก็ท่านกรรมการซึ่งเป็นอนุกรรมการนี้ด้วย จะขอความกรุณาช่วยในวันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน หากมีข้อซักถามหรือมีข้อสงสัยต่าง ๆ หรือการแสดงความคิดเห็นอยากจะขอรับทวนครับ บังเอิญว่าผมไม่ว่างจริง ๆ นะครับ ผมพยายามจะเช็คอีก ถ้าเลื่อนได้ผมก็จะเลื่อนสำหรับการไปมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่ได้เคยรับปากไว้แล้ว เมื่อสักครู่นี้ไม่ทราบว่าทางฝ่ายเจ้าหน้าที่มีเรื่องจะชี้แจงเพิ่มเติมไหมครับ เชิญครับ

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง :ภิรมย์ เจริญรุ่ง นะคะ สืบเนื่องจากที่บันทึกข้อความที่เรียนท่านประธานนะคะว่า ตัวร่างบันทึกเจตนาธรรมณ์ของเราจะต้องส่งมอบให้กับบริษัทที่เขาจะจัดทำนิติกรรมของจดหมายเหตุนะคะ ประมาณวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ดังนั้นทาง ผอ. กลุ่มงานก็ได้หารือนะคะ แล้วก็บอกว่าได้เรียนปรึกษาอาจารย์สมเกียรติแล้วว่าตัวร่างเจตนาธรรมณ์ของเราคงจะต้องแล้วเสร็จประมาณต้นเดือนกรกฎาคม เพื่อที่จะส่งมอบงานให้บริษัทได้นะคะ คือมันจะไม่ไปถึงสิงหาคมหรือว่าปลายเดือนกรกฎาคมจะไม่ได้นะคะ ตัวร่างจะต้องเสร็จเพื่อที่จะส่งให้กับบริษัทเอาไปทำงานต่อนะคะ ก็เลยจะเรียนหารือในที่ประชุมด้วยประเด็นนี้ว่าอาจจะต้องมีการเพิ่มวันประชุมเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพื่อที่งานจะได้มีความคืบหน้านะคะ

ประธาน : เดี่ยวขอทำความเข้าใจครับ คือเรื่องที่เราทำมันมีอยู่ ๒ ชุด อันหนึ่งเป็นสิ่งที่ได้ส่งกรรมการไปหลายสัปดาห์แล้ว ส่วนชุดที่เรากำลังพิจารณาอยู่เป็นร่างบันทึกเจตนาธรรมณ์รายมาตรา ซึ่งทุก ๆ วันที่มีการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญมักจะมีมติประกอบด้วยเสมอว่า ถ้าไม่เขียนไว้ในกฎหมายก็ให้บันทึกเจตนาธรรมณ์ไว้ด้วย ซึ่งตรงนี้ก็ป็นร่างรายมาตรา แต่ว่าต้องดูประกอบ อย่างไรก็ตามอยากขอคุณเอกสารที่ไม่เคยเห็นเลยในส่วนที่เป็นการทำ TOR ของการทำนิติกรรมว่าเป็นอย่างไร จำเป็นหรือที่จะต้องเอาชุดที่ผ่านสภาว่างรัฐธรรมนูญแล้ว เพราะว่าดูในแง่ของกรอบเวลานั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้นะครับ เป็นเรื่องที่น่าห่วงอย่างยิ่ง แต่ถ้าหากว่าเป็นชุดประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญที่ทำเสร็จแล้ว อันนี้

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ในวิสัยที่ทำได้ แต่ถ้าเป็นร่างเจตนารมณ์รายมาตรา โดยสภาพเป็นเรื่องที่ยากอย่างยิ่ง ยิ่งสงสัยอยู่นะครับว่า ใน TOR นั้นจะเป็นอย่างไร เชิญท่านวิทยากรนะคะ

นายวิทยากร บัณฑิตวิทยาลัย : ไม่ยากครับ คือผมคิดว่าถ้าไปรายนามมาตราคงไม่ทัน ผมคิดว่าน่าจะเป็นแบบภาพรวมมากกว่าที่จะไปนิทรรคการ เพราะว่าเราจะไปทำรายมาตราไม่ใช่บ่อย ๆ ตั้งเป็นร้อย ๆ มาตรา เขาจะ Display อย่างไร จะไปแสดงอย่างไร ผมเข้าใจว่าน่าจะเป็นภาพรวมที่เราเคย เสนอไปแล้ว เพียงแต่เอามาปรับปรุงแล้วก็ช่วยกันดูอีกครึ่งหนึ่งน่าจะเป็นอันนั้นมากกว่านะครับ อย่างไรก็ตามผมว่าทำไม่ได้ครับ

ประธาน : คุณกุลทรัพย์มีข้อสงสัยใหม่ครับ เชิญครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : กุลทรัพย์นะคะ ที่อาจารย์สมเกียรติพูดคือว่ามันก็ยัง ถกเถียงกันอยู่ใช่ไหมคะ แต่สมมุติว่าแก้มาแล้วก็เข้าที่ประชุมก็แก้ใหม่ แล้วมันก็ยังไม่ยุติ มันจะต้องยุติก่อน ถ้าไม่ยุติเอาไปให้เขา แล้วก็คิดว่าไม่ทันอย่างที่อาจารย์สมเกียรติว่า ทีนี้เราจะดูว่าเขาจะไป Display อะไร แค่นั้น เราก็จัดให้เขาแค่นั้นได้ไหมคะ ไม่ใช่ว่าทั้งหมดตั้งหลายร้อยมาตรา อย่างนี้จัดทำไม่ทันหรอกครับ แล้วจะทำไปเรียกว่าสุกเอาเผากินก็ไม่ได้ เพราะมันสำคัญมันต้องยุติถึงจะออกไปจากนี้ได้ ถ้ายังไม่ยุติก็ไม่ ควรให้ออกไป ไปตามทีหลังมันจะไม่ได้หรอก

ประธาน : ตอนนี้เดี่ยวเราผ่านไปพิจารณาเรื่องอื่นก่อน เนื่องจากว่าจะพูดคุยกันเรื่องนี้ ต่อได้ พิจารณาเรื่องนี้ต่อได้จะต้องดูตัว TOR ที่ไปปรากฏในส่วนที่ได้มีการขออนุญาตไปนะครับว่าจะ เป็น อย่างไม่ ถ้าแก้ปัญหาได้ก็แก้ปัญหา แต่ถ้าหากว่าแก้ไม่ได้ปัญหาไม่ได้ อาจจะต้องมีการเสนอไปยังอีกชุดหนึ่ง ว่าให้แก้ไข TOR ก็น่าจะต้องทำถ้ามันไม่ได้จริง ๆ นะครับ แต่ว่ากำลังขอเอกสารก่อน เพราะว่าชุดนี้ไม่ได้ เห็น TOR ของทางคณะอนุกรรมการจดหมายเหตุ ท่านอาจารย์รัชภาภรณ์เชิญครับ

นางรัชภาภรณ์ แก้วสนิท : ไม่ได้มานานจนท่านประธานจำชื่อไม่ได้คะ ต้องขอ ประธานโทษคะ ท่านประธานคะถ้าเราพูดถึงเจตนารมณ์ ดิฉันคิดว่าแม้เขาจะบอกว่าเป็นรายมาตราก็ตาม นั้นเราก็ต้องตีความเป็นบางมาตรา แม้กระทั่งในนี้เองในที่ประชุมเองก็ตามคะ ถ้าเราจะพูดถึง เจตนารมณ์มันอาจจะมีบางเรื่องที่มีข้อถกเถียงกัน หรือมีบางเรื่องที่มีคนเขาฝาก มีคนเขาแขวน เขาอะไร อย่างนี้นะคะ แม้กระทั่งมาตรา ๙ หรือว่ามาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งองค์ทัพไทย ก็ต้องมี เจตนารมณ์อะไรอย่างนี้นะคะ คือเจตนารมณ์เราควรจะเป็นบางมาตราแล้วประเด็นที่สำคัญ ๆ ประเด็นที่ ถกเถียงกัน ประเด็นที่กลัวคนจะเข้าใจผิดอะไรอย่างนี้นะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ประธานท่านมาแล้วครับ เมื่อสักครู่นี้ ได้หยิบยกเรื่องอื่น ๆ ขึ้นมาหารือ แต่ว่ายังไม่พิจารณา อยู่ในระหว่างการหา TOR ตรงนั้น ผมเสนอว่าท่าน

วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธานมาแล้วก็คงจะดำเนินเรื่องโดยที่กลับมาเริ่มที่ระเบียบวาระที่ ๑ ต่อไปนะครับ ระเบียบวาระที่ ๑ จะเป็นเรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุม

(เปลี่ยนประธานในที่ประชุม)

ประธาน (นางศรีวิการ์ เมฆวัชชัยกุล) : คงไม่มีอะไรมากมายนะคะ ก็เพียงแต่ที่เราคงจะต้องรีบเร่งการดำเนินการนะคะ ก็ได้มีการหารือกันภายนอกว่าอาจจะต้องเพิ่มเวลาการทำงานตรงส่วนนี้ที่นี้ดิฉันเองก็อยากจะกราบเรียนที่ประชุมด้วยว่าบังเอิญดิฉันเองนั้นจะต้องไปต่างประเทศตั้งแต่วันที่ ๒๑ นี้แล้วจะกลับมาอีกที่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ก็เลยอาจจะต้องรบกวนท่านรอง ดอกเตอร์สมเกียรติดำเนินการก็อยากจะกราบเรียนด้วยตรงส่วนนี้ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม คือบังเอิญรัฐบาลเขาส่งให้ไปเรียนหนังสือตอนแก่ที่ Kellogg หนึ่งเดือนคะ ก็เลยต้องประทานโทษไว้ก่อน ที่นี้ประเด็นตรงนี้เราก็ได้คุยกัน อาจจะท่านพูดไปแล้วด้วยก็ได้คะ ในการประชุมครั้งที่ผ่านมาในที่ประชุมก็ได้มีการพูดว่าถึงแม้ว่าไม่ได้เขียนเจตนารมณไว้แต่ชุดเราก็ควรจะต้องการกำหนด ซึ่งหลายเรื่องเลย ตอนหลังพอทำไปทำมาพอมมาถึงในเรื่องของพระมหากษัตริย์ในวันนั้นเราก็เลยได้ตกลงว่าอย่างไรเราก็ต้องรอท่านที่ปรึกษาคุณหญิงกุลทรัพย์ว่าอยากจะให้ท่านช่วยชี้แนะให้เรารู้ว่าประเด็นตรงนี้อย่างไร แต่ที่นี้หลายคนก็เห็นอย่างคุณธวัชภาภรณ์พูดว่าจริง ๆ แล้วอาจจะเฉพาะบางมาตราที่เกรงว่าจะมีการเข้าใจผิดกันก็ถึงจะต้องดำเนินการตรงนั้นมา ที่นี้ในส่วนของอีกประเด็นหนึ่งก็คือในเรื่องของที่ประชุมคณะกรรมการชุดเรา ซึ่งท่านประธานก็บอกว่าอยากจะให้แต่เฉพาะมาตราไหนที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงก็คิดว่าจะให้ผ่านไปก่อน อยากให้มาดูในมาตราที่มีการถกเถียงกัน อันนั้นคือเป็นมติที่ประชุมของเมื่อ ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาคะ นี่เป็นสิ่งที่เรากำลังคุยกันอยู่ในที่ประชุม แต่ว่ายังไม่เป็นข้อตกลงชัดเจนนะคะ ในที่สุดก็เพียงแต่ว่าในที่ประชุมคราวที่แล้วก็บอกว่าขอคุณหญิงกุลทรัพย์ช่วยดูในเรื่องของหมวดที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ตรงนี้ แล้วก็อยากจะหารือท่านด้วยว่าเราจะทำอย่างไร อันนี้คือเป็นเรื่องที่แจ้งเพื่อทราบแล้วก็หารือด้วยนะคะตรงส่วนนี้ ก็ขออนุญาตนำหารือก่อนที่จะลงในรายมาตราด้วยนะคะตรงส่วนนี้

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เรียนท่านประธาน กุลทรัพย์นะคะ คราวที่แล้วอาทิตย์ก่อนน้องก็ส่งไปให้ ดิฉันก็ดูมาให้แล้ว

ประเด็นที่ ๑ ก่อนก็แล้วที่ว่าเราจะเขียนเจตนารมณเฉพาะบางมาตรา หรือไม่เขียนบางมาตรา อันนั้นรู้สึกว่าจะตกลงกันแล้วว่าจะเขียนทุกมาตรา แต่ถ้าหากว่าอันไหนที่ไม่มีการแก้ไขอะไรแล้วก็ไม่ควรจะมีปัญหาอะไร ไม่ต้องฝากเอาไว้ให้มาตีความอะไร เราก็เขียนไปง่าย ๆ สั้น ๆ เหมือนกับว่าล้อเลียนให้เข้าใจ อันนั้นก็เป็นที่ประเด็นนะคะ ที่นี้ก็ต้องตกลงกันก่อน เพราะว่าอาจารย์ธวัชภาภรณ์เพิ่งมาแล้วถ้าเปลี่ยนว่าบางมาตราเขาเขียน บางมาตราก็ไม่เขียน ต้องตกลงกันว่าจะเขียนใหม่ ที่นี้ที่ส่งไปให้ดิฉันทำเรื่องพระมหากษัตริย์นั้นดิฉันก็รักษาแนวคิดของท่านอาจารย์สมเกียรติหรือคนที่เขียนมา คือไม่พยายาม

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๑/๕

ไปแก้แนวคิดก็จะเขียนไปตามนั้น แล้วพยายามให้สั้น เพราะว่าหมวดพระมหากษัตริย์แทบไม่มีปัญหาอะไร
กับพระองค์ท่าน ก็เขียนไปสั้น ๆ แล้วก็การตีความก็เขียนไปสั้น ๆ ไม่อยากให้ต้องอธิบาย ทีนี้มาอ่านใน
รายงานรู้สึกได้มาถกแถลงกันเยอะแยะมากเลย โดยเฉพาะเรื่องพระมหากษัตริย์ดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย
เราก็จะเขียนกันยืดยาว ดิฉันก็ไม่ทราบว่าจะเอาตามนี้ไหมนะคะ -----

คือมีเบื้องหลังเหมือนกัน เพราะว่า กษัตริย์ แปลว่า นักรบ คำว่า กษัตริย์ คือ ชัตติยะ แปลว่า นักรบ เพราะฉะนั้นในสมัยโบราณท่านเป็นนักรบจริง ๆ เป็นนักรบต้องออกไปรบ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็เหมือนกับว่าการเป็นประเพณีที่ผ่านมามีเราต้องยกย่อง เพราะว่าท่านไปรบรักษาบ้านรักษาเมือง หาแผ่นดินที่ดีให้ประชาชน ปกป้องประชาชนไม่ให้ถูกใครรังแกอะไรนี่เป็นความจริงในประวัติศาสตร์อันยาวนาน แต่เราคงไม่ต้องมาอธิบายในนี้เพราะว่ามันมีประวัติศาสตร์อยู่แล้ว ดิฉันก็คิดว่าเราไม่ต้องไปเขียนอะไรยาวมาก เราก็เขียนสั้น ๆ ว่า ท่านเหมือนกับเป็นจอมทัพไทยที่ยังปกป้องบ้านเมือง อะไรอย่างนั้นนะคะ ที่นี้ในนี้ก็อภิปรายกันเยอะมาก ดิฉันก็เลยเป็นห่วงว่าแล้วจะตามไปทันหรือ หรือว่าเป็นถวายพระเกียรติหรือเปล่า ถ้าอย่างนี้ อันนี้ไม่น่าจะเขียนแล้ว ถ้าเพื่อเป็นแค่ไปถวายพระเกียรติท่าน คำว่า ถวายพระเกียรติ ก็เขียนไม่ได้ด้วยนะคะ ขอฝากน้อง ๆ ว่าอย่าไปเขียน เพราะว่าท่านอาจารย์ท่านเคยว่าท่านนายกอานันท์กับรัฐมนตรีก็บอกว่า คนธรรมดาไม่มีเกียรติที่จะไปถวายพระเจ้าอยู่หัว พระเจ้าอยู่หัวท่านมีเกียรติของท่าน เพราะฉะนั้นเราก็จำไว้ว่าอย่าไปเขียนว่า เจริญพระเกียรติ เติบโตพระเกียรติ อะไรก็เขียนไปนะคะ คืออันนี้ถ้าเราจะไปบอกว่า อยู่ดี ๆ หมายความว่าเดี๋ยวนี้ท่านไม่รบแล้วก็เจริญพระเกียรติไว้อย่างนั้น ก็ไม่ควรจะไปเขียนแล้ว อันนี้ถ้าอย่างนี้เราก็ไม่ต้องเขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : น้อง ๆ ฟังอยู่ใช่ไหมครับ ฟังอยู่นะครับ คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ในความอย่างนี้เราไม่ต้องเขียน ก็ขอแนะนำว่าสรุปว่า ในหมวดพระมหากษัตริย์ เมื่อไม่มีปัญหาอะไรมากเราก็เขียนให้สั้นที่สุด เพียงแต่ว่ายืนยัน เพราะในนี้เราได้ตกลงกันเมื่อครั้งก่อนว่า หมายความว่า มีคำว่า คงเดิม คงเดิมไปเรื่อย ๆ ส่วนจะไปอธิบายดิฉันก็พยายามไม่ตีความอะไรมาก ก็เอาให้สั้น ๆ อันนี้ก็อยากฝากไว้ว่าถ้าตามนี้แล้วหมวดพระมหากษัตริย์ก็จะไม่มีปัญหาอะไร เราก็คงเดิม ทุกอย่างคงเดิมหมด แล้วเราก็บอกว่าเราจะไปค้นคว้ากันมาว่า ตามที่คงเดิมให้มีปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับไหนบ้าง ซึ่งน้องเขาก็ไปค้นคว้ามาแล้ว และเท่าที่ทำมาให้ก็มีอยู่แล้ว อันนั้นเราก็จะต้องตกลงกัน ถ้าไม่อย่างนั้นหมวดนี้ก็ผ่านไปโดยเขียนสั้น ๆ คือท่านอาจารย์สมเกียรติก็ทำมาให้แล้ว ดิฉันเพียงแต่ปรับภาษา อย่างเช่น รับรองความต่อเนื่อง ดิฉันคิดว่าในแบบนั้นมันจะไม่เข้าใจ ก็เลยเขียนให้เป็นภาษาไทยที่เข้าใจเท่านั้นเองนะคะ ไม่ได้ไปแก้ความคิดอะไรที่อยู่เบื้องหลังความเห็นว่ามีมาตรานี้ หมายความว่าอย่างนี้ แล้วเมื่อวานนี้ส่งอันนี้ไปให้ องคมนตรีอะไรก็พยายามแก้มาอย่างสั้น ๆ ไม่ได้ไปแก้ อะไรมาก แก้เฉพาะภาษา ก็ทำส่งมาให้ทางแฟกซ์แล้ว และก็น้องเขาอ่านไม่ออก วันนี้ก็เลยเอามาให้ เพราะฉะนั้นถ้าเผื่ออย่างนี้ที่เราทำไปมาตราต่าง ๆ เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ก็น่าจะพอผ่านไปได้ใช่ไหมคะ หมายความว่าเอาเข้ามาหลังจากที่ตรวจแก้แล้วก็อาจารย์สมเกียรติเห็นชอบด้วยก็เอาเข้ามา แล้วที่ประชุมเห็นชอบก็ผ่านไปเลย ก็จะเร็วขึ้นเป็นหมวด ๆ ไป

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ผมขออนุญาตขอบคุณก่อน จริง ๆ แล้วก็ เป็นเรื่องที่ขาดผู้รู้หลาย ๆ คน เราก็มีทรัพยากรบุคคลอยู่ ก็ต้องขอขอบคุณทางคุณหญิงกุลทรัพย์ที่ได้ช่วย แก้ไข ได้ให้ข้อเสนอแนะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อาจารย์สมเกียรติจะเป็นคนอธิบายมาให้ ดิฉันบางทีก็ จะไม่รู้ลึกไปถึงในแง่ภาษากับกฎหมายไปด้วยกันนะคะ อันนี้ก็ต้องขอบคุณท่านอาจารย์สมเกียรติมาก ๆ ดิฉันก็จะดูให้ว่าอันนี้ Concept ของอาจารย์สมเกียรติว่าอย่างนี้ แล้วภาษาที่ให้ ๆ จะเป็นอย่างไร เท่านั้นละคะ ไม่ต้องขอบคุณละคะ

ประธาน : ขอบคุณทั้งสองท่านค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ขอบคุณแล้วครับ แล้วก็เพื่อเราจะ ได้ พิจารณาไปค่อนข้างรวดเร็ว มีบันทึกการประชุมอยู่ ตามรูปแบบจะต้องมีการบันทึก ก็คงจะขอให้มีการ พิจารณารับรองไปอย่างรวดเร็ว นะครับ ที่นี้ระเบียบวาระที่ ๑ ผมไม่ทราบว่า มีเรื่องอื่นที่จะแจ้งต่อที่ประชุม หรือไม่นะครับ ถ้าไม่มีจะได้ผ่านไปเลยในระเบียบวาระที่ ๒

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : หน้า ๗ นะคะ ที่ว่า มาตรา ๑๐ แล้วก็ รัฐธรรมนูญ ให้พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยและเป็นการถวายพระเกียรติพระมหากษัตริย์ตามแบบพิธี ก็แก้เป็น เติดพระเกียรติ เสียหน่อยก็แล้วกันนะคะ อย่าไปเขียนว่า ถวายพระเกียรติ

ประธาน : ก็เป็น เติดพระเกียรติ นะคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ตรงไหนที่ ถวายพระเกียรติ ก็เปลี่ยนเป็น เติดพระเกียรติ ให้หมดนะคะ

ประธาน : ค่ะ เชิญค่ะ

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : นิดเดียวคะท่านประธาน ต้องขอประทานโทษคะ เมื่อที่ดิฉัน อาจจะถูกเร็ว เผลอขึ้นมาพูด สวมรับตรงที่ เรากำลังพูดถึงว่าจะส่งให้เจตนารมณ์สำหรับในการที่จะไปทำ นิทรรศการ ที่ดิฉันเสนอว่าเป็นบางมาตราที่สำคัญ ๆ แต่ไม่ได้หมายถึงว่าเราไม่ทำทุกมาตรานะคะ เราทำทุก มาตราคะท่าน

ประธาน : อย่างนั้นก็ชัดเจนแล้วนะคะ ก็ต้องขอขอบพระคุณทุกท่านคะ ขออนุญาตไป ระเบียบวาระที่ ๒ นะคะ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑๑ ครั้งที่ ๑๒ ครั้งที่ ๑๓ ดิฉันเองขออนุญาตช่วย ดูด้วย ดีไหมคะ และถ้าเพื่อเป็นการไม่เสียเวลาอย่างนี้ได้ไหมคะ ดิฉันคิดว่าถ้าเผื่อมีประเด็นใดที่ท่านเห็นว่า อาจจะต้องปรับแก้ แจ้งฝ่ายเลขานุการเลยดีไหมคะ ตรงส่วนนี้ แล้วเราจะได้ลงไปในวันวาระที่ ๓ ก่อนเลย นะคะ ขออนุญาตไปต่อระเบียบวาระที่ ๓ เลยค่ะ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ผมขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่ง เนื่องจากว่าได้ข้อมูลมาแล้วนะครับ เรื่องระเบียบวาระที่ ๔ ที่หารือเมื่อสักครู่ที่ว่า ที่ไปจัดแสดงตาม TOR ของคณะอนุกรรมการจดหมายเหตุ ที่จะทำอภินิหารศกการนี้ นะครับ ได้ข้อมูลมาแล้วนะครับว่าใน TOR ซึ่งได้ผ่านที่ประชุมคณะกรรมการไปแล้ว อยู่ในบันทึกการประชุมข้อ ๕.๑๙ ใน TOR เขียนไว้แบบนี้ครับ เป็นการแสดงบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ นะครับ การแสดงบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเขียนไว้กว้าง ๆ ครับ ไม่ได้บังคับว่าเราจะต้องทำให้จบเป็นรายมาตราครับ การแสดงบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเราก็เอาข้อมูลที่ทำเสร็จแล้ว มันก็ได้พอสมควรแล้ว และก็จะเป็นเล่มครับ รูปแบบทำเป็นเล่ม เพราะฉะนั้นในส่วนนี้ถ้าเขามีรอบอื่น แล้วเราทำรายมาตราเสร็จแล้วจะเอาอีกรอบหนึ่งก็ได้ นะครับ แต่ว่ารอบนี้ก็ยังไม่ขัดกับ TOR เพราะฉะนั้นขออนุญาตเรียน จะได้ผ่านตรงนี้ไปได้ นะครับ ดูเอกสารแล้ว การแสดงบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญก็คงจะไม่มีปัญหา เพราะฉะนั้นเราก็จะเอาเรื่องไปผลักดันให้ผ่านกรรมาธิการ แล้วก็ผ่านสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็หลังจากนั้นเขาก็ไปทำ นิทรรศการได้นะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ขอขอบคุณค่ะ ถ้าอย่างนั้นขออนุญาตไประเบียบวาระที่ ๓ เลยนะคะ เรื่องเพื่อพิจารณาฯ ตรวจสอบรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๐

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : อันนั้นเป็นอีกอันหนึ่ง

ประธาน : ขออนุญาตว่าเป็น ๒ อันนะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ผมขออนุญาตเรียนเลยแล้วกันนะครับ ต่อเนื่องจากท่านคุณหญิงกุลทรัพย์ นะครับ เอกสารที่ขึ้นอยู่บนจอเนี่ย นะครับ เป็นส่วนที่ได้พิจารณาไปแล้ว คือ เราพิจารณาผ่านไป แล้ว ๒ หมวดด้วยกัน คือหมวด ๑ เอามาให้ดูครับ เอามาให้ดูว่าหลังจากที่ตรวจแก้กัน แล้วหลายครั้ง ล่าสุดออกมาหน้าตาเป็นอย่างนี้นะครับ ถ้าไม่มีข้อทักท้วงประการอื่นเราก็ได้ผ่านไป ทีนี้เหมือนกับว่าเราอยากจะทำอีกทีหนึ่งไหมครับ เพราะว่าพิจารณาไปแล้วทั้งหมด ๑ และหมวด ๒ แล้วก็หลังจากนั้นจากการหารือนี้ นะครับ ครั้งที่แล้วแจกหมวด ๔ ไร่ แต่ว่าจากการหารืออนุกรรมการหลายท่าน เห็นว่าวันนี้ถ้าเสร็จหมวด ๑ หมวด ๒ เราจะพิจารณาต่อในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เพราะฉะนั้นในหมวด ๑ หมวด ๒ หน้าตาออกมาเป็นแบบนี้ เพื่อให้เรียว่างนี้ได้ไหมครับว่าถ้าหากว่า ขอความกรุณาท่านอนุกรรมการช่วยดูเนื้อหา และเอาเป็นหลักการว่าถ้าหากว่าท่านเห็นมีข้อทักท้วงอะไร อยากรู้ว่าท่านส่งมาที่ประธานหรือทางฝ่ายเลขานุการได้เลย เว้นแต่ว่าเป็นข้อที่เป็นสาระสำคัญที่คิดว่าน่าจะหารือต่อที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง นะครับ ขอเป็นอย่างนี้ได้ไหมครับ เชิญท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็คงจะมีมาตรา ๔ ที่ผมปรับปรุง ที่ปรากฏผมจะปรับปรุงจากที่เขาอภิปรายในสภาฯ แล้วก็มี Refer ถึงปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ก็อยากให้

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ช่วยดูตรงนี้นิดหนึ่งครับ มาตรา ๔ คือเท่าที่ผมฟังก็คือมาตรา ๔ ใ้กับบุคคลทุกคนที่เข้ามาใน
ผืนแผ่นดินไทย ส่วนมาตรา ๕ นั้นหมายถึงปวงชนชาวไทย แต่ที่นี้มาตรา ๔ มันเป็น Minimum standard
ก็คือสิทธิขั้นต่ำสุด ก็คือคนไทยต้องได้รับอยู่แล้ว แต่ว่าไม่ใช่คนไทย อย่างน้อยมาตรา ๔ จะต้องได้รับ
คุ้มครอง แต่ในขณะที่เดียวกันพอเราศึกษาดูในมาตรา ๔ มันก็จะหล่อมเข้าไปในหมวดอื่น ๆ แทบทุกมาตรา
เช่น สิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานซึ่งไม่ใช่คนไทยก็ย่อมได้รับการคุ้มครอง คือผมพยายามที่จะ
ชี้ให้เห็นว่ามันเป็น Basic อันหนึ่ง แล้วมันเป็นความเห็นขั้นมาอันหนึ่ง ก็มีมาตรา ๔ ก็พยายามจะเขียนให้
เห็นตรงนั้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เพราะฉะนั้นเนื่องจากมีการประชุมใน
สภาว่่างรัฐธรรมณูญแล้วก็อภิปรายเรื่องนี้กันแล้ว ที่ประชุมคงจะเห็นด้วยนะครับว่าท่านวัชรินทร์ก็จะกรุณา
ช่วยเขียนใหม่สำหรับในมาตรา ๔ นะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ท่านประธานคะ กุลทรัพย์ นะคะ คือว่าที่เอามาให้
เอกสารคือหมวด ๑ ใ้ใหม่คะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : หมวด ๑ และหมวด ๒ ต่อกันครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ดิฉันก็ยังไม่ได้ดูนะคะ จะให้ดูหรือเปล่านั้น เมื่อก็ขอโทษ
นะคะ ดิฉันเอ่ยชื่ออาจารย์วัชรินทร์และอาจารย์สมเกียรติปนกัน จะพูดว่าอาจารย์วัชรินทร์ รู้สึกจะพูด
อาจารย์สมเกียรติไปใ้ใหม่คะ เมื่อกี้ขอประทานโทษด้วย ที่นี้จะให้ดูใหม่คะ คือท่านประธานบอกให้ดูที่นี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ได้เลยครับ คือถ้ามีข้อสังเกตจะพูดเลย
ก็ได้ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : มันก็เกี่ยวกับภาษาเล็กน้อย ที่ว่า ยืนยันถึงรูปแบบ
คำว่า ถึง ไม่ต้องมีคะ ยืนยันรูปแบบของรัฐ แต่ถ้าเป็นใจของดิฉันจะเขียนว่า ซึ่งราชอาณาจักรไทยเป็นรัฐ
เดี่ยวและมีอาจถูกแบ่งแยกได้ เราจะไม่เขียนบอกว่า และมีอาจถูกแบ่งแยกได้ของราชอาณาจักรไทย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ที่ผมพูดมาตรา ๔

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คะ ก็อ่านไปถึงมาตรา ๑ ยังตามอาจารย์วัชรินทร์
มาตรา ๔ ไม่ทัน ก็เลยรู้สึกว่ามันเป็นภาษาฝรั่งไป อย่างนี้จะให้ดูหรือเปล่า หรือว่าจะไปดูข้างนอก ไปดูที่
บ้านแล้วก็ส่งมา ถ้าอย่างนั้นก็ไปดูที่บ้านแล้วค่อยส่งมาใ้ใหม่คะ แล้วส่วนที่อาจารย์วัชรินทร์พูดที่นี้ก็ได้
ข้อสังเกต อาจจะไปประกอบการพิจารณา เช่น มาตรา ๔ ถ้าอาจารย์อธิบายอะไร เดี่ยวดิฉันฟังแล้วก็ได้
เอาเก็บไว้ไปดูตาม

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือมาตรา ๔ ผมปรับแล้ว ที่ปรากฏนี้ครับ น้องเขาก็
พิมพ์ ใ้ใหม่ครับ ถ้าจะดูว่าภาษาอย่างไร ไม่เข้าใจก็ปรับตาม

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คิดว่าอย่างนี้มันไม่ควรอธิบายเยอะ ยิ่งอธิบายเยอะ เหมือนกับไปกระทบกับสิ่งที่ถูกไม่ถูกอะไรอย่างนี้ พยายาม เวลาเราแก้มาให้ในครั้งแรก ๆ ดิฉันก็ยังรู้สึกว่า จะต้องตั้งสมาธิก่อนว่าเราจะแก้แค่ไหน ฉะนั้นพยายามที่จะรักษาไว้แค่นี้ ที่เขาว่าอย่างนี้ แล้วเราก็อธิบาย ไปว่า คำว่า มีเจตนาว่าจะทำอะไรถึงได้เขียนอย่างนี้ ฉะนั้นถ้าเราเขียนไปเยอะมากเดี๋ยวไปกระทบแล้วจะทำให้ ถูกไม่ถูกเดี๋ยววันหลังเกิดปัญหาขึ้นก็จะอ้างเรา ก็เลยอยากจะฝากความคิดนี้ไว้ รู้สึกมันจะเขียนยาว มากในหน้า ๒

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญานันต์ : คือเราคงได้บันทึกไว้แล้ว ในตัวผมเอง ผมเป็นแต่เพียงข้อเสนอแนะครับว่าเราจะพิจารณากันมาแล้ว คิดว่าคงไม่มีปัญหาอะไร ก็เลยเสนอว่าอาจจะ ช่วยตั้งข้อสังเกตแล้วก็แก้ไขให้ได้เลย ซึ่งจะทำให้ดีขึ้น ซึ่งผมก็เห็นด้วยกับที่ได้แก้ไขในมาตรา ๑ เพียงแต่ว่า ต้องถามความเห็นท่านอื่นด้วยนะครับ เพราะว่าถ้าจะพิจารณาในที่ตรงนี้ก็ได้อีก แต่ว่าถ้าจะให้เร็วก็ไปแก้ไขมา ได้เลยนะครับ แต่ผมก็เห็นด้วยครับที่ให้แก้ครับ

ประธาน : ถ้าไม่มีอะไรก็ถือว่าเห็นด้วย

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ก็ต้องว่าไปตั้งแต่ ๑, ๒ เลยหรือคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ขอประธานโทษครับ ปัญหาว่าเราจะดูอย่างไร เพราะ คล้าย ๆ กับที่ประสบการณ์ของผมครับ คือถ้าเป็นกฎหมายนี้เราก็จะอ่านแล้วก็ดูไปพร้อม ๆ กันเลย จะแก้จะปรับอย่างไร น้องเขาก็จะได้แก้ในนั้นเลย เสร็จแล้วก็มาดูอีกครั้งหนึ่ง อย่างนี้ก็ซ้ำ แต่ว่ามันจะจบ ไปทีเดียว แต่ที่นี้ถ้าเราโยนไปโยนมา ก็คือเอาไปทำแล้วกลับมาอีกแล้วก็แก้กันอีกก็ไม่จบสักที ปัญหาว่าเรา จะทำอย่างไรเท่านั้นเอง เพราะจากประสบการณ์ที่ผมทำก็คือต้อง

ประธาน : ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ไหมคะว่าไล่ไปที่ละมาตรา แล้วเสร็จแล้วพอมารวมเราก็แก้ไป แต่ว่าตอนสุดท้ายเราต้องรบกวนคุณหญิงช่วยดูในแง่ของ Wording ที่ถูกต้อง เพราะว่าในช่วงที่เราได้ แต่ละมาตราไปนี่คือเป็นเรื่องของตัว Content ว่าเราอยากจะตัดอะไร อยากจะคงอะไรไว้ แล้วก็พยายามที่จะทำ Wording ให้ดีที่สุด แต่ว่าสุดท้ายเราอยากจะให้ Wording ที่มันออกมาถูกต้อง อย่างเช่นกรณีที่คุณหญิงยกขึ้นมาในมาตรา ๑ ดิฉันว่าถูกต้อง แต่ว่าควรจะต้องมีคำว่า ราชอาณาจักรไทย อยู่ข้างหน้า เป็นต้น ในลักษณะนี้ แต่ตัว Content ถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นไปได้อย่างนั้นไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างไรดีไหม เขา Content เป็นหลักไปก่อนทีละมาตรา แต่ว่าในรายละเอียดนั้นดิฉันคิดว่าก่อนที่จะส่งลงมอยากจะทำออกมาให้เป็น Wording ที่ถูกต้องตามภาษาไทยที่ดีนะค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ผมเรียนนิตเดียนะครับ หมวด ๑ กับ หมวด ๒ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๒๕ เราพิจารณาไปแล้วหนึ่งรอบ แต่ว่าสิ่งที่เรายังไม่ได้พิจารณาเลยนะครับ ก็คือหมวด ๓ ตั้งแต่มาตรา ๒๖ เป็นต้นไป ทีนี้เมื่อเราพิจารณาแล้วเอาให้จบเลยก็ได้นะครับ ก็คือ เนื่องจากว่าเราพิจารณาไปแล้วรอบหนึ่งก็น่าจะไปเร็วได้ไม่จำเป็นต้องอ่านทุกบรรทัดนะครับ เพราะฉะนั้น มาตรา ๑ เห็นด้วยตามแนวทางที่คุณหญิงกุลทรัพย์ตั้งข้อสังเกต แล้วก็รับไปนะครับว่า ยืนยันรูปแบบของรัฐ ซึ่งราชอาณาจักรไทยเป็นรัฐเดี่ยวและไม่อาจแบ่งแยกได้ และข้อความหลังจากนั้นก็คงจะต่อเนื่องไปได้ นะครับ อันนี้เป็นมาตรา ๑ เอาตามนี้ได้ไหมครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : กุลทรัพย์คะ ถ้าสรุปอย่างก็หมายความว่าเดี๋ยวดูไป ตามนี้ว่าประเด็นนี้ถูกต้องแล้ว ดิฉันก็จะไปดูแต่ภาษาให้ ไปมาตรา ๔ เพื่อเป็นการรับรอง เดี่ยวดิฉันก็ขีด เอาเป็นการ ออกเสีย เพื่อรับรอง ง่าย ๆ แบบนี้ โดยดิฉันเข้าใจในเจตนารมณแล้วก็หลักการของเรื่องแล้ว ก็จะดูแต่ภาษาออกมาให้ หรือว่าเขียนเป็นภาษาฝรั่งก็เขียนให้มันเป็นไทยเสียทำนองนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ถ้าอย่างนั้นเข้าใจตรงกันแล้วนะครับว่า ในหมวด ๑ หมวด ๒ ในหลักการเราดูไปแล้ว ก็เหลือแต่เรื่องการตรวจสอบความถูกต้อง มาตรา ๔ ท่าน วัชรินทร์จะช่วยดูให้ นะครับ ส่วนในเรื่องของภาษาคุณหญิงกุลทรัพย์จะช่วยดูแล้วก็สามารถแก้ได้เลยนะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ขออีกนิดหนึ่งว่าเอามาให้อาจารย์วัชรินทร์หรือใครที่ทำ กับท่านประธานดู ถ้า โอเค. ก็ผ่านไปเลยไม่ต้องกลับมาใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เอาตามนี้ได้ไหมครับ ให้ทางประธาน หรือผู้ทำหน้าที่ประธานคนใดคนหนึ่งดูนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านผู้ทำหน้าที่ประธานดอกเตอร์สมเกียรติ เพราะว่าดิฉันเองก็จะไม่อยู่ที่บอก มานี นะครับ ขอขอบคุณคะ

ถ้าอย่างนั้นหมวดที่ ๑ หมวดที่ ๒ ก็เป็นไปตามข้อตกลงนะคะ ก็ไปหมวดที่ ๓ ขออนุญาต เป็นมาตรา ๒๖ ให้ที่มโน่งอ่านนะคะ เติญคะ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา : วนิดา ทิพย์นวจินดา นะคะ

หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้

วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เจตนารมณ์ องค์การของรัฐทุกประเภท เช่น หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นรวมถึงรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น จะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจบังคับตามบังคับหรือตรากฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับใด ๆ หรือตีความกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประชาชน จะต้องพึงตระหนักและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยแจ้งชัดหรือโดยปริยาย แม้บุคคลนั้นจะถึงแก่ความตายไปแล้ว ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ย่อมพึงได้รับความเคารพเช่นกัน

หมายเหตุ หลักการสำคัญแห่งมาตรานี้เป็นไปตามหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ คริสต์ศักราช ๑๙๔๘ ประเทศไทยนำหลักการดังกล่าวบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรก

ประธาน : เชิญคณะกรรมการค่ะ ท่านเห็นเป็นประการใด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : มีคำถามก่อนนะคะ เนื่องจากว่าขณะนี้สภาร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาไปแล้ว ตรงนี้ได้ปรับแก้อย่างไรแล้วหรือยัง

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา : ปรับแล้วค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือสอดคล้อง เพราะว่าเราจะรอชวเลขไม่ทัน พวกเราจะต้องแบ่งคิว ไม่ว่าจะฟังหรือดูที่บ้าน หรือว่าดูที่สภาก็ตาม อันนี้มีแบ่งคิวไม่ให้หลุดคิวใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นเรื่องที่ยพยายามสรุปซึ่งได้คำนึงถึงการประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญด้วยนะคะ ฉะนั้นอันนี้ที่เขียนมานี้ะครับก็อยากจะขอความเห็นในมาตรานี้จากคณะอนุกรรมการนะคะ

ประธาน : เชิญค่ะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือในส่วนนี้ผมเป็นคนเขียนนะคะ ในสภาพขณะนี้ผมไม่มีโอกาสฟังตลอด คือเอาเทปไปฟังเหมือนกันแต่มันก็เสียเวลามาก ๆ แต่อย่างไรก็ตามคิดว่าอยากจะดูชวเลขบางส่วนที่มันไม่นิ่ง คือก็ฝากน้อง ๆ ดูเหมือนกันว่าตรงไหนที่ถกเถียงกันมากผมจะไปดูชวเลขแล้วก็จะตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งก็แล้วกันนะคะในส่วนนี้ครับ แต่มาตรา ๒๖ ก็ช่วยกันปรับหน่อยนะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือได้ทราบที่ท่านก็ได้ขอข้อมูล แล้วก็ ได้ข้อมูลของชวเลขไปแล้วส่วนหนึ่งใช่ไหมครับเท่าที่ได้สอบถาม เห็นเจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการอยู่ นะครับ เขาเร่งอยู่นะครับ แต่ไม่รู้ว่าทันหรือรอบหรือไม่ คือชวเลขที่จัดให้ท่านวัชรินทร์เป็นเรื่องก่อนวันที่ ๑๑ มิถุนายน ผมนี่กว่าเป็น ๑๑ มิถุนายนด้วย ถ้าอย่างนั้นก็ยังไม่ทัน

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมก็พยายามอยากจะทำตามไปเลย เปิดเทปไม่ไหว มันเสียเวลาเหมือนกัน คือเราต้องการจิกประเด็นเลยว่าพออ่านในชวเลขแล้วก็รู้เลยเฉพาะอันนั้น บางทีฟังตั้งนานนะครับก็ไปสรุปไม่ถูก เสียเวลามากเลย

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ดิฉันแรกก็ไม่ได้ใช้ใหม่คะขอเลข ปกติมันจะทำทันทีเลยไม่ได้ใช้หรือคะว่าเป็น
วันต่อวัน

นายวัชรินทร์ บัณฑิตวิญญูสกุล : ชั่วโมงต่อชั่วโมงเลย

ประธาน : เราเอาดิฉันแรกได้ใหม่คะ ขอคุณได้ใหม่ คือเราไม่ได้ต้องการความถูกต้องที่
ต้องตรวจใช้ใหม่คะ เราต้องการเฉพาะประเด็นหรือว่า Keyword ที่มันอยู่ในแต่ละประเด็นที่ได้มีการ
อภิปรายกัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญานันต์ : คือชุดนี้สภาวางรัฐธรรมนูญมอบหมาย
ให้ทำหน้าที่บันทึกเจตนารมณ์มันก็เป็นสิ่งที่จำเป็น หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรรมาธิการ แต่ว่าถ้า
อุปกรณ์อะไรต่าง ๆ ก็ตามระเบียบของสภาจะเบิกจากไหนก็ได้ แต่ว่าทำอีก Copy หนึ่งส่งให้กรรมาธิการชุด
นี้เพื่อมาทำงานในคณะอนุกรรมาธิการบันทึกเจตนารมณ์เพื่อเสนอกรรมาธิการและสภาวางรัฐธรรมนูญ
ต่อไปได้ใหม่ครับ เพราะมันอยู่ในงานที่ได้รับมอบหมายมาโดยตรงนะครับ

ประธาน : ตกลงได้ใหม่คะ

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : เดี่ยวจะขอรับไปนะคะ ให้ไปประสานกับทางเจ้าหน้าที่ที่เขา
Stand by อยู่นะคะ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นดิฉันขออนุญาตมอบคุณภิรมย์ประสานให้เรียบร้อยแล้วก็นำมา
มอบให้กับท่านวัชรินทร์นะคะ ขอขอบคุณคะ ขออนุญาตต่อไปเลยนะคะ มาตรา ๒๗ เชิญคะ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา :

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดย
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กร
ตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความ
กฎหมายทั้งปวง

เจตนารมณ์ เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย บทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้การตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย การตีความกฎหมาย และให้หมายรวมถึง
การปฏิบัติกิจกรรมอื่นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐพึงตระหนัก
ผูกพันและต้องเคารพซึ่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้การรับรองโดย
แจ้งชัด หรือโดยปริยายตามประเพณีปฏิบัติ หรือศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้การรับรองไว้

อนึ่ง หลักประกันดังกล่าวย่อมครอบคลุมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานต่ำสุดของบุคคล แม้ไม่ใช่
ชนชาวไทยตามมาตรา ๔ แห่งบทบัญญัติรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

หมายเหตุ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

อนุ. บันทึกเจตนารมณ์

สุภาภรณ์ ๓/๔

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : เติญที่ประชุมคะ ดอกเตอร์สมเกียรติมีอะไรไหมครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือ ๔ มาตราใหญ่มันเป็นมาตราหลัก แล้วก็สำคัญมากนะครับ มันเกี่ยวโยงกันหมดนะครับ ตั้งแต่มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และ มาตรา ๒๙ จริง ๆ มาตรา ๓๐ ก็สำคัญนะครับ แต่ว่า ๔ มาตราเนี่ยมันเกี่ยวโยงกัน แล้วก็เพื่อให้แน่ใจคงต้อง เอามาฟัง เพราะว่าที่สรุปมาเป็นเรื่องที่สำคัญมาก และเป็นฐานในการใช้รัฐธรรมนูญในหมวดนี้ทั้งหมดเลย ๔ มาตราเนี่ยเป็นหัวใจ เพราะฉะนั้นร่างตรงนี้อ่าเรามีข้อสังเกตอะไรก็ตั้งข้อสังเกต แต่ว่าคงจะต้องสำรวจไว้ นะครับว่าคงต้องมีการตรวจสอบจากชลเลขอย่างละเอียดเลยนะครับ คุณปัทมาครับ

- ๔/๑

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ปัทมานะคะ จากย่อหน้าที่ขึ้นว่า อึ่ง หลักประเด็นดังกล่าว ย่อมครอบคลุมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานต่ำสุดของบุคคล แม้ไม่ใช่ชนชาวไทยตามมาตรา ๔ แห่งบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญนี้ด้วยนะคะ ไม่นั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่ได้มาจากส่วนไหนนะคะ เพราะว่าในหมวดนี้เป็นสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย แล้วตรงนี้ที่เอามาห้อยไว้ตรงนี้ในวรรคสุดท้ายอยากขอให้ห้องช่วยชี้แจงนิดหนึ่งคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ต้องถามผม ถามห้องเขาชี้แจงไม่ได้ ผมเป็นคนเขียน ที่ผมขมวด (๔) ก็คือ Minimum หมายความว่าอย่างน้อยคนที่ไม่ใช่คนไทยก็ย่อมได้รับการปฏิบัติ อย่างน้อยนะครับ เดี่ยวจะช่วยกันดูหน่อยก็แล้วกันนะครับ คือหมายความว่ามาตรา ๒๗ ปัญหาว่าบุคคลตามมาตรา ๔ ได้รับการคุ้มครองใหม่ คือถามตรงนั้น

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : ขออนุญาตนะคะ รัชฎาภรณ์นะคะ คือที่จริงถ้าสมมุติว่าเรา อธิบายนี้นะคะ อธิบายมาตรา ๔ มันชัดว่าเป็นใครก็ได้ขอให้เขาเป็นคนก็แล้วกัน เขาต้องได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตรงนี้ เมื่อมาถึงมาตรา ๒๖ มันก็จะเป็นหมวดสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย ทีนี้ถ้าเราพูดตามตัวกฎหมายตรงนั้นมันก็จะบอกว่า ถ้ารัฐจะใช้อำนาจรัฐ องค์กรไหนก็ตามต้องเป็นองค์กรของรัฐ ถ้าจะใช้ อำนาจของตัวเองไม่ว่าด้วยตัวบทกฎหมายหรืออะไรที่อาจารย์อธิบาย ต้องคำถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่อาจารย์อธิบายบอก ต้องฟัง นะคะ ดิฉันเสนอให้ตัด ฟัง ออก แล้วก็ของความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งหลายทั้งปวงนี้นะคะ ทีนี้ถ้าถามว่าถ้าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานคนใน มาตรา ๔ จะได้รับการคุ้มครอง แต่ถ้าเราอธิบายชัดว่าในมาตรา ๔ คุ้มครองทุกคนอยู่แล้ว มันสำคัญว่าเรา จะเอามาใส่ไว้ตรงนี้ใหม่ ถ้าเรามีหมายเหตุตรงนี้ ถ้าหมายเหตุตรงนี้ก็อย่างที่ปัทมาถามอยู่แล้วว่า ก็มันอยู่ใน หมวด ๓ แล้วทำไมต้องเอามาใส่ใหม่คะ แต่ถ้าเราพูดในมาตรา ๔ ให้ชัดเสียว่าใครก็ตามถ้าสิทธิ ขั้นพื้นฐานเหล่านี้ได้มันก็จะไม่มาอยู่กับตรงนี้ ตรงนี้ถ้าจะถามว่าแล้วถ้าสมมุติว่าในหลายเรื่องคนไทยได้ แต่บางเรื่องคนในมาตรา ๔ ก็ได้นี้นะคะ เดี่ยวคนจะถามสืบสนอย่างที่ว่าละคะอาจารย์

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อย่างนั้นผมขออย่างนี้นะครับ ขอตัดออกตรงนี้ก็แล้วกัน นะครับ ที่จริงแล้วมันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ คือถ้าไม่มีมาตรา ๔ ก็คือไม่ใช่มนุษย์ เอาแค่นั้นก็แล้วกันอธิบาย ง่าย ๆ ก็คืออย่างน้อยต้องมี แต่ว่าเดี๋ยวไปเพิ่มเติมมาตรา ๔ ให้ชัดก็แล้วกัน อย่างนั้นขอตัด อึ่ง ออก ก็แล้วกัน ไม่อย่างนั้นจะสืบสน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ถ้าตัดตรงนี้ออกต้องเขียนให้ชัดเจน ที่จริงมาตรา ๔ เดิมก็เขียนไว้ค่อนข้างชัดแล้วนะครับ เพียงแต่ว่าท่านวัชรินทร์จะขอไปตรวจสอบแล้วก็ ปรับแก้มาตรา ๔ อีกครั้งหนึ่งนะครับ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้สาระสำคัญที่ต้องการ ที่เขียนไว้ในมาตรา ๒๗

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๔/๒

คือผูกพันหมดทุกองค์คณะครับ ซึ่งได้เขียนเอาไว้ตรงนี้เป็นหลักประกัน แล้วก็ผูกพันทุกองค์คณะครับ
ซึ่งย้ำหมดแล้วทั้งศาลทั้งอะไรต่าง ๆ คิดว่าคงจะผ่านได้ นะครับ ถ้าตัดในส่วนของย่อหน้า อื่นๆ ไป

ประธาน : ก็ตัดย่อหน้า อื่นๆ ไป แล้วก็มอบท่านวัชรินทร์ไปเขียนในมาตรา ๔ ใหม่ นะคะ
ต่อไป มาตรา ๒๔ เชิญค่ะ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา :

มาตรา ๒๔ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้
เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้
โดยตรง หากการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพ
ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามกฎหมายที่กฎหมาย
บัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐ ในการใช้สิทธิตาม
ความในหมวดนี้

เจตนารมณ์ เพื่อกำหนดให้บุคคลธรรมดาทุกคนไม่ว่าจะเป็นชนชาวไทยหรือไม่ รวมทั้ง
นิติบุคคลหรือชุมชนที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้การรับรอง ต้องมีหน้าที่ให้ความเคารพ จะต้อง
ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งเป็นชนชาวไทย หรือสิทธิและ
เสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลทั่วไปไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๔ หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อ
รัฐธรรมนูญ หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้นหากบุคคลใดถูกบุคคลธรรมดาหรือองค์กรของรัฐ
ล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้การรับรองไว้โดยแจ้งชัด โดยปริยาย หรือโดย
คำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญย่อมได้รับการปกป้องคุ้มครองและแก้ไขเยียวยาด้วยกระบวนการทางศาล
โดยตรง เว้นแต่การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดที่มีกฎหมายวิธีสบัญญัติกำหนดไว้ ก็ต้องเป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ

อนึ่ง เพื่อประกันการใช้สิทธิทางศาลในกรณีบุคคลซึ่งเป็นชนชาวไทยที่ถูกล่วงละเมิดสิทธิ
และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญประสงค์จะใช้สิทธิทางศาล ย่อมได้รับความสะดวกและการ
ช่วยเหลือทางกฎหมายตามสมควร

หมายเหตุ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประธาน : เทียนคุณธรรมาภรณ์คะ

นางธรรมาภรณ์ เทียนคุณ : ท่านประธานคะ มาตรา ๒๘ เป็นมาตราที่เป็นยาหม้อใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่ค่อยรู้กฎหมายนะคะ พอพูดถึงเจตนารมณ์ในย่อหน้าที่ ๒ มันก็จะล่องกันไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญนี่นะคะ ที่นี้พอถึงย่อหน้าที่ ๒ ในเจตนารมณ์ดิฉันไม่แน่ใจนะคะว่าในตัวกฎหมายเองเราบอกว่าถ้าคนที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในหมวดนี้ก็จะใช้สิทธิทางศาลยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ เราเคยบอกว่าประชาชนถ้าเขาไม่รู้กฎหมายเขาก็จะอ้างข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นไปเป็นข้อต่อสู้ทางศาลได้ แต่ถ้าใช้นี่นะคะในวรรคสองที่เขียนเอาไว้ ดังนั้นหากบุคคลถูกองค์กรรัฐละเมิดสิทธิย่อมได้รับการคุ้มครองและแก้ไขเยียวยาด้วยกระบวนการทางศาลโดยตรง ไม่ทราบว่าคุณความหมายมันจะเหมือนกันกับที่เราเข้าใจใหม่ว่าบางทีถ้าประชาชนไม่รู้ว่ามีกฎหมายข้อไหนบ้าง แต่เขารู้ว่าเขาถูกละเมิดสิทธิในรัฐธรรมนูญเขาก็ยกข้อความในรัฐธรรมนูญขึ้นต่อสู้ในศาลได้เลย กับที่เขียนในรัฐธรรมนูญตรงนี้ และแก้ไขเยียวยาด้วยกระบวนการทางศาลโดยตรง มันอาจจะไม่ตรงกันนะคะ หรือเข้าใจไม่ตรงกัน แล้วก็รวมทั้งไปถึงวรรคสุดท้ายที่บอกว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้ แต่ที่นี้พอมาถึงอธิบายดิฉันคิดว่าอธิบายมันอ่อนกว่าในตัวมาตรา แล้วก็บอกว่า เพื่อประกันกรณีที่บุคคลถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ประสงค์จะใช้สิทธิทางศาล ย่อมได้รับความสะดวกและการช่วยเหลือทางกฎหมายตามสมควร มันอ่อนมากเกินไปพอบอก ตามสมควร และมันต้องบอกว่า รัฐต้องส่งเสริม ต้องสนับสนุน ต้องช่วยเหลือเขา คิดว่าอาจจะต้องเขียนให้ ถ้าประชาชนอ่านแล้วเขารู้เลยว่าเขาจะใช้อะไรได้จากตรงนี้ ขอขอบคุณคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญานันต์ : ท่านมีความเห็นว่าให้ปรับแก้ถ้อยคำหรือว่าให้ตัดออก

นางธรรมาภรณ์ เทียนคุณ : ให้ปรับแก้ถ้อยคำคะ

ประธาน : อาจารย์อำไพคะ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : เรียนท่านประธานคะ สำหรับในมาตรา ๒๘ คือทั้งหมด หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ดิฉันว่าตรงนี้จะเน้นที่ชนชาวไทย คือคนไทยแล้วละถ้าเพราะหมวด ๑ ที่ผ่านมามันเป็นบททั่วไป เพราะฉะนั้นมาตรา ๔ พูดถึงคนมากมายหลายกลุ่ม หลายพวกนะคะ ที่นี้หมวด ๓ เฉพาะชนชาวไทย ฉะนั้นในหลาย ๆ ส่วน อย่างเช่น มาตราที่ผ่านมาก็มีบางท่านขอตัดในเรื่อง แม้ไม่ใช่ชนชาวไทยตามมาตรา ๔ อะไรทำนองนั้นไปแล้ว เช่นเดียวกันในมาตรา ๒๘ เจตนารมณ์บรรทัดแรกก็กำหนดให้บุคคลธรรมดา คือบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะคนไทยหรือไม่ เพราะฉะนั้นน่าจะเจาะลงไปทีเฉพาะชนชาวไทย ดิฉันว่าเจตนารมณ์ตรงนี้ไม่ได้คลุมถึงคนอื่น ๆ ตามมาตรา ๔ เพราะตรงนั้นเรา

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

กล่าวถึงแล้ว นอกจากนี้รวมทั้งนิติบุคคลหรือชุมชน ชุมชนเราคงไม่ต้องเอามากกล่าวถึงกระมัง เพราะว่ามันจะเกินมาตรา ๒๘ ไปใช่ไหมคะ กรุณาช่วยกันอีกสักครั้งหนึ่งนะคะ ดิฉันก็คงต้องปรับอะไรให้กระชับขึ้น อีกประเด็นหนึ่งอยากเรียนอีกนิดหนึ่งว่า จากการประชุมคราวที่แล้วซึ่งเรามี ๕ คนพอดีนะคะ ดูเสมือนว่าพวกเราได้สรุปในแง่ที่ว่าให้สั้นลง แล้วก็กระชับ ไม่ต้องล้อของคำเดิมในมาตรานั้น ๆ แต่วันนี้เราได้ขยายชัดแจ้งและขยายมากยิ่งขึ้น ดิฉันว่ามันจะสับสนระหว่างที่ผ่านไปแล้วสั้นกระชับเหลือชนิดเดียว แต่วันนี้ขยายความอีก มันน่าจะคงอย่างไรอย่างหนึ่งนะคะ ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : ประเด็นตรงนี้นั้นเราก็คุยกันว่าอยากจะทำให้สั้นนะคะ ที่นี้ดิฉันก็ไม่รู้ว่ายากเย็น มาตราใดที่เป็นเรื่องค่อนข้างที่จะมีประเด็นที่อาจจะเกิดการสับสน ก็อาจจะต้องมีการขยายได้ ที่นี้ก็ต้องอยู่ที่ว่าหลักการเราคงจะต้องให้สั้นนะคะ อันนี้เป็นตามหลักการนะคะ เชิญค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ผมขออนุญาตแสดงความคิดเห็นนะคะ คือทุกคนเท่ากันหมดนะคะ แสดงความคิดเห็นนะคะ คือผมก็มีความเห็นนะคะว่าสำหรับ ๔ มาตรานี้เป็นหัวใจ แล้วก็ถ้าเขียนสั้นเดี๋ยวคนไม่เห็นความสำคัญ ถ้ามีเหตุผลเขียนยาวได้ แต่ถ้าหากว่าไม่มีเหตุผลเราพยายามไปเขียนยาวมันก็จะมมีปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่สภาอำนวยการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาไปอย่างรวดเร็ว ก็คือในหมวด ๑ หมวด ๒ แต่บังเอิญว่าความเห็นของผม ผมเห็นว่า ๔ มาตรานี้สำคัญมากนะคะ อันนั้นประเด็นแรกนะคะ อีกประเด็นหนึ่งนะคะ จริง ๆ แล้วผมค่อนข้างเห็นด้วยกับท่านอาจารย์อำเภอ นะครับว่าถ้าเราเขียนมาตรา ๔ ให้ชัด คำว่า ไม่ว่าจะ เป็นชนชาวไทยหรือไม่ จะเป็นช่องว่างทำให้ตีความแล้วไม่รู้ว่าตรงหรือไม่ อย่างนี้ผมคิดว่าจะต้องตรวจสอบจากรายงานการประชุม คำต่อคำที่จะได้ความกรุณาจากฝ่ายชวเลขที่จะจัดส่งให้ นะครับ

ที่นี้อีกประเด็นหนึ่งนะคะ ผมพยายามอ่านย่อหน้าแรกนี้ นะครับ ที่บอกว่า กำหนดให้ ทั้ง ๑. บุคคลธรรมดา ๒. นิติบุคคล ๓. ชุมชน ทำอะไร มีหน้าที่ เพราะว่าเรามากจะมีปัญหาว่าเรามีแต่เรียกร้องจากคนอื่น แต่ถึงเวลาตัวเองมีหน้าที่ไม่เคารพคนอื่นเลย เพราะฉะนั้นมันสำคัญมาก ไม่ใช่ว่าเรียกร้องให้รัฐเคารพอย่างเดียว ตัวเองด้วย ตัวเองไม่ว่าจะ เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือว่าชุมชน Keyword อยู่ที่คำว่าต้องมีหน้าที่ให้ความเคารพ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าเขียนอย่างนี้น่าจะเป็นเรื่องดี เน้นหมดเลยนะครับว่าทั้งบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือชุมชนต้องเคารพคนอื่นทั้งนั้น ผมสนับสนุนว่าที่เขียนไว้ถูกแล้วนะครับ แต่ว่าที่น่าจะต้องปรับก็คือปัญหาเรื่องชนชาวไทยซึ่งสัมพันธ์กับมาตรา ๔ นะครับ ผมคิดว่าต่อให้จบมาตรานี้เลยนะครับ

ในย่อหน้าที่ ๒ ผมสงสัยคำว่า องค์ของรัฐ ผมไม่รู้ว่า องค์ของรัฐ องค์กรใหม่ใคร โอ.เค. ครับ องค์กรของรัฐนะครับ ที่นี้คำว่า กฎหมายวิธีสบัญญัติ ชาวบ้านจะอ่านรู้เรื่องหรือไม่ ตรงนี้จะเป็นปัญหา นิดหนึ่งนะครับ เพราะว่าหลายท่านถาม บนเวทีถามแล้วนะครับ คำว่า กฎหมายวิธีสบัญญัติ ไม่รู้ว่าจะใช้คำ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ที่ทำให้ชาวบ้านเข้าใจหรือเปล่า เพราะว่าตอนไปที่มหาสารคามเขาเรียกห้องเลยครับ เขาขอเจตนารมณ์ ๓ รูปแบบครับ ๑. เจตนารมณ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะเอาไปใช้ตัดสิน ๒. เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ชาวบ้านอ่านรู้เรื่อง และ ๓. เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่เด็กนักเรียน นิสิต นักศึกษา อ่านรู้เรื่อง ไปกันใหญ่เลย ครับ แค่ฉบับเดียวเราก็จะตายแล้วนะครับ แต่ว่าเขาขอถึง ๓ อย่าง อันนี้คำบางคำถ้าเราแก้ได้คิดว่าเราน่าจะแก่นะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ดิฉันคิดว่าเห็นด้วยเลยนะคะ เชิญคุณหญิงคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ขออนุญาตนิดนะคะ ในมาตรา ๒๘ เรามาเขียนไว้

ข้างล่างว่า อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งเป็นชนชาวไทย แต่ว่าในตัวมาตราเขียนแค่บุคคล ทีนี้เราตีความอย่างไรจะถึงจะว่าเป็นชนชาวไทย เพราะว่าเมื่อเราอภิปรายไปว่าไม่เหมือนกัน ถ้ามาตรา ๔ ละก็ ใครทั้งหมดเลย แต่ตรงนี้จะถ้าจะบอกว่า ชนชาวไทย พยายามอ่านแต่ยังไม่เห็น อันนี้ อยากจะให้อธิบายให้ชัดเจน ทีนี้ถ้าชัดเจนว่าตรงนี้เป็นชนชาวไทยอย่างที่เขียน เพราะฉะนั้นในย่อหน้าที่ ๒ เราจะเขียนว่า ดังนั้นหากบุคคลใด เราก็ต้องเขียน ดังนั้นหากชนชาวไทย ใช่ไหมคะ ให้มันชัดเจนไปเลย ตีแสงหน้าไปเลยใช่ไหมคะ อันนี้ถึงจะทำให้เข้าใจ ภาษาอังกฤษเขาเรียก Hit the point แต่ภาษาไทยว่า ตีแสงหน้า เขียนอะไรแล้วไม่ต้องถามใหม่ อธิบายแล้วรู้เรื่องเลย อย่างนี้ดิฉันยังไม่เข้าใจว่าเราจะตีความว่า ชนชาวไทยมันเป็นอย่างไรนะคะ แล้วถ้าเป็นชนชาวไทยจริงก็เขียนไปให้ชัดเลย

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : นิดหนึ่งครับ ก็คือตอนแรกเรายังไม่ตกลงว่าปรับ
มาตรา ๔ แต่ไปปรับมาตรา ๔ ชนชาวไทย ก็ขอเอาออก ที่ผมเขียน รวมทั้งนิติบุคคลและชุมชน คือ บุคคล
ในที่นี้มันน่าจะรวมถึงคนอื่น ๆ ด้วยที่รัฐธรรมนูญนี้ให้การรับรองไว้ เช่น ชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมก็
ถือเป็นสิทธิขึ้นมาเหมือนกันนะครับ ก็น่าจะอธิบายไปด้วยให้มันหมายถึงคนกลุ่มนั้นไปด้วยนะครับ คืออ่าน
ตรงนี้แล้วก็จะได้ว่าคนที่ Application ใช้สิทธิตรงนี้และได้รับการคุ้มครองไม่ใช่เฉพาะคำว่า บุคคล
ลอย ๆ ก็แล้วแต่ที่ประชุมว่าถ้าจะจำกัดเฉพาะถ้อยคำในรัฐธรรมนูญนี้ในมาตรา ๒๘ ก็ได้ แต่ว่ามันน่าจะโยง
ไป คือผมมองในลักษณะว่ารัฐธรรมนูญมันเป็นระบบ เป็น System ถ้าเราสามารถที่จะเชื่อมโยงตรงไหนที่
มันไม่ยากนักเชื่อมโยงได้ก็น่าจะเชื่อมโยงนะครับ เว้นแต่เราจะตีกรอบเป็นเป๊ะ ๆ มาตราไปเลย เกิดคนที่
ไม่นั่นก็อาจจะเชื่อมโยงไปได้ คล้าย ๆ เป็น Guideline ไป แล้วแต่ที่ประชุมก็แล้วกันนะครับ

ประธาน : เชิญคุณรัฐภรณ์ก่อนดีไหมคะ แล้วเดี๋ยวคุณคณิต

นางรัฐภรณ์ แก้วสนิท : ขอบพระคุณค่ะ ท่านประธานคะ อย่างเจตนาธรรมณ์พอถึง
บรรทัดที่ ๔ ตอนแรกท่านก็บอกว่าต้องรับรอง มีหน้าที่ให้ความเคารพ ต้องไม่กระทำการใด ๆ เป็นการ
ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลซึ่งเป็นชนชาวไทย ดิฉันยังคิดว่าต่อจากนั้น หรือสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานตาม
รัฐธรรมนูญมาตรา ๔ น่าจะตัดออก เพราะขั้นพื้นฐานมันพูดถึงสิทธิเสรีภาพทั่ว ๆ ไป มันเลยขั้นพื้นฐาน
ขึ้นมาแล้วนี่นะคะ แต่ถ้าท่านจะถือว่าเป็นการย้ำก็ไม่ใช่ดิฉันก็ยังเรียนว่าพอวรรคสอง ตรงที่บอกว่า
ต้องได้รับความคุ้มครองและแก้ไขเยียวยาด้วยกระบวนการทางศาลโดยตรง ถ้าสมมุติว่าเราบอกว่า
ประชาชนสามารถที่จะยกข้อความนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ทางศาลได้โดยตรงอะไรอย่างนี้ คือให้มันง่าย ๆ ที่ผ่าน
มาเวลาดิฉันไปคุยกับชาวบ้านตอนปี ๒๕๔๐ เราก็จะบอกอย่างนี้ ถ้าคุณถูกละเมิดในหมวดสิทธิเสรีภาพ
คุณสามารถยกขึ้นไปเลย ต่อให้คุณไม่รู้กฎหมายอะไรเลย คุณก็ยกขึ้นไปเป็นข้อต่อสู้ในศาล หรืออะไร
อย่างนี้ แต่ถ้าไม่ใช่ก็อีกเรื่องหนึ่งนะคะ

ประธาน : เชิญคุณหญิงค่ะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : นิดเดียวสำหรับอาจารย์วัชรินทร์นะคะ ที่ว่าเวลาเรา
อธิบายเราจะพูดไปเลยได้หรือเปล่าคะ ที่เราบอกว่า บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เราบอก บทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญมาตรานี้ ได้ไหมคะ เพราะเรากำลังอธิบายมาตรา ๒๘ ใช่ไหม ถ้าอย่างนั้นมันจะชัดไปเลยว่า
ตามมาตรา ๒๘ ไม่ใช่รัฐธรรมนูญนี้ อันนี้เล็กน้อยค่ะ มันจะชัดไปเลยว่าไม่ต้องไปว่ามาตราอื่น มาตรา ๒๘
นี่แหละ เพราะฉะนั้นเวลาเราอธิบายมาตราอะไรเราก็บอก ตามมาตรา ๒๘ ก็คือมาตราที่เรา กำลังพูดถึง

นางรัฐภรณ์ แก้วสนิท : ขอประธานโทษค่ะ อาจจะเป็นคนละอย่างเดี๋ยวอธิบายแทน
พี่ บรรทัดที่ ๒ เพื่อกำหนดให้บุคคลธรรมดาทุกคน รวมทั้งนิติบุคคลหรือชุมชนที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
นี้ให้การรับรอง ก็คือรัฐธรรมนูญฉบับนี้ค่ะ ไม่ใช่เฉพาะมาตรานี้

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : เชิญคุณคณิตคะ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : จริง ๆ แล้วผมจะพูดถึงว่ามาตรา ๒๘ บอกว่า บุคคลย่อมอ้างถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ บุคคล นี้ในความหมายก็คือทั้ง บุคคล นิติบุคคล และคณะบุคคล ซึ่งคณะบุคคลพวกนี้เป็นคณะบุคคลใดๆ ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นะครับ ไม่ว่าจะอยู่ในมาตราใดถ้ารับรองกลุ่มบุคคลขึ้นมาหรือคณะบุคคลขึ้นมา ก็อยู่ในข่ายความหมายนี้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นตรงนี้ที่บอกว่า ชุมชน หรือชุมชน หรือคณะบุคคล อันนี้มันจะความหมายเดียวกันนะครับ พอตีเมื่อสักครู่นี้ได้อภิปรายซ้ำกันไปแล้ว กับที่ผมจะพูดผมก็ผ่านเลยแล้วกันครับ

ประธาน : ขอบคุณคะ เชิญคะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : หรือชนิดหนึ่ง ก็คือ นิติบุคคล มันมีมาตราหนึ่งเขาพูดถึงมันเป็นนิติบุคคลไม่ใช่หรือ แล้วมีสิทธิชุมชนอีกอันหนึ่งที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้

นางรัฐภรณ์ แก้วสนิท : ไม่ใช่คะ มาตราที่รับรองนิติบุคคลเขารับรองว่าให้ประชาชนรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มเป็นสมาคมก็ได้ นิติบุคคลก็ได้ หรือไม่ใช่นิติบุคคลก็ได้

ประธาน : เต็ม คณะบุคคล ใช่ไหมคะ และชุมชน ละคะ และชุมชน ด้วยใช่ไหมคะ

นางรัฐภรณ์ แก้วสนิท : นิติบุคคล คณะบุคคลหรือชุมชน ได้ไหมคะ ก็จะเป็น

๓ Wording

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขออนุญาตครับ คงเป็น รวมทั้งนิติบุคคล คณะบุคคลหรือชุมชน

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็ผ่านได้เลยใช่ไหมคะ กฎหมายวิธีสบัญญัติ ยังคงไว้ใช่ไหมคะ หรืออย่างไร หากคำใหม่ที่เราอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย ๆ หรือ Wording อะไรไหมคะ เพราะว่าท่านเองก็ไปรับฟังเสียงประชาชนมาแล้วว่าอยากเห็นเจตนาธรรมณ์นี้ อ่านได้ตั้งแต่ตั้งแต่ต้นการศึกษา ประชาชน

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ในรัฐธรรมนูญมันเขียนไว้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็คือการใช้สิทธิ มันเป็นเรื่องที่จะไปฟ้องไปร้อง เอาเป็นว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็แล้วกันนะครับ กฎหมายวิธีสบัญญัติ ก็เอาออกไป ที่นี้ปัญหาคือวรรคแรกผมขออนุญาตไปปรับก็แล้วกัน เพราะว่าในเมื่อไม่เอามาตรา ๔ มาพูดแล้วนะครับ เดียวผมขออีกทีหนึ่งก็แล้วกัน อาจจะต้องตัดออกไป

ประธาน : ไปมาตรา ๒๘ เลยนะคะ คุณหญิงกุลทรัพย์ เชิญ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : บรรทัดที่ ๓ รู้สึกว่า ๓ บรรทัดแรกมันยังไม่จบประโยค หรืออย่างไรคะ เพื่อกำหนดให้บุคคลธรรมดาทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นคนไทยหรือไม่ รวมทั้งนิติบุคคล คณะบุคคลหรือชุมชน ที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้รับรอง ให้การ ไม่ต้องใส่ มีหน้าที่ต้องเคารพ หรือคะ เคารพอะไรคะ ศักดิ์หรืออะไรคะยังไม่ได้พูดเลย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ตรงนี้ตัด

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อันนี้เป็นคำสำคัญด้วย ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิ ต้องใส่ระยะว่าจะเคารพอะไร เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น อย่างนั้นหรือคะ ในนี้เขียนว่า ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ถ้าจะเอาอย่างนี้ไว้มันจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นก็จะชัดขึ้นนะคะ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แค่นี้คะ ขอบคุณคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณญาอนันต์ : บ่นจอพิมพ์แล้วนะครับ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โอ.เค. ครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์วิจิตรา

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ขอประทานโทษค่ะ วิจิตรา วิเชียรชม นะคะ พออ่านแล้วมาตรา ๒๘ บอกว่า บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่ที่นี้พอมาดูในเจตนารมณรู้สึกว่ามันจะไม่ค่อยไปด้วยกันเท่าไร พยายามอ่านอยู่หลายรอบงงเหมือนกันคะ เลยไม่ทราบจะเสนอว่าจะแก้อย่างไร มันคนละเรื่อง มันย้อนไปหรือเปล่า หรืออะไรอย่างไรไม่ทราบ ขอพิจารณาใหม่อีกได้ไหม

ประธาน : ได้ค่ะ เชิญคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณญาอนันต์ : สารสำคัญคือว่าต้องมีคนเคารพนะ ไม่ใช่ว่าไม่สนใจอะไรเลย ถ้ารัฐธรรมนูญรับรองไว้ต้องมาเคารพเขา เพราะว่าตอนนี้นั้นกลายเป็นว่ามัดแต่ไปเรียกร้องชาวบ้าน แต่จริง ๆ คนอื่นต้องมาเคารพด้วย เพราะฉะนั้นดูเหมือนว่าสารสำคัญคือต้องมาเคารพไม่ว่าจะเป็นเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ทั้งหมด คงจะเป็นอย่างนั้นนะครับ

ประธาน : เชิญคุณปัทมาคะ

นางสาวปัทมา สุปกำบัง : ปัทมา ค่ะ คือถ้าเกิดว่าดูจากบทบัญญัติของมาตรา ๒๘ แล้วตามความเข้าใจของตัวเองก็คือว่ามันจะเป็นบทที่บัญญัติรับจากมาตรา ๔ ที่รับรองสิทธิเสรีภาพแล้วก็ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ซึ่งจะตีความไปว่าเป็นชนชาวไทย รวมทั้งบุคคลทุกคนที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทย พอมาถึงมาตรา ๒๘ มันจะเป็นการที่บัญญัติต่อแล้วว่าการที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ รับรองแล้วตรงนั้น เวลาเราถูกรับรองหมายความว่าเรามีสิทธิเสรีภาพ เรามีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะฉะนั้นเวลาเราจะใช้สิทธิตรงนี้ในขณะที่เดียวกันเราก็มีหน้าที่ที่จะต้องไม่ไปละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แล้วก็สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และการใช้ของเราตรงนั้นสิทธิเสรีภาพจะต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรืออะไรซึ่งในมุมมองของตัวเองคิดว่ามันเป็นเงื่อนไขของการใช้สิทธิตรงนั้นที่ถูกรับรองไว้ด้วยมาตรา ๔ แต่ว่าการเขียนไม่รู้ว่าจะใช้ถ้อยคำอย่างไรให้มันสื่อ เป็นหน้าที่ที่ได้หรือว่ามันจะเป็นเงื่อนไขของการใช้สิทธิตรงนั้นก็ได้ค่ะ แล้วคนที่ถูกละเมิดหรือถูกรบกวนสิทธิก็จะมีสิทธิอีกอันหนึ่งเกิดขึ้นมา ก็คือว่ามีสิทธิยกข้อต่อสู้

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

หรือว่ายกขึ้นอ้างในศาลได้ว่าเขาถูกละเมิดหรือถูกรบกวนเพื่อให้เขาได้รับการคุ้มครองตรงนั้นอีกทีหนึ่งคะ

ประธาน : เชิญคุณหญิงคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เพราะฉะนั้นอย่างที่น้องว่าก็ต้องเขียนใหม่ว่าเมื่อบุคคลได้รับการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ นี่เอาประเด็นนะคะยังไม่ใช่คำพูด เมื่อได้รับการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิเสรีภาพ ก็จะต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นด้วย แล้วก็ไม่กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ ก็คือว่าไม่ขัดแย้ง ต้องกลับประโยคใหม่ กลับใจความใหม่ ถ้าอย่างนั้นถ้าใช้ก็ต้องเขียนแบบนี้ว่าในเมื่อได้รับแล้วตัวเองก็ต้องไม่ไปละเมิดคนอื่น ในขณะที่คนอื่นเขาไม่ละเมิดตัว ตัวก็ต้องไม่ละเมิดคนอื่น ถ้าประเด็นอย่างนี้ก็ปรับภาษาใหม่ถูกไหมคะ ไม่ทราบอาจารย์วัชรินทร์เห็นชอบไหม

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แล้วแต่ที่ประชุมครับ เราปรับในโน้ตเลย

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : หมายความว่าถ้าประเด็นของมาตรา ๒๘ เป็นอย่างนี้ อย่างที่น้องเขาพูดตีความแล้ว

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : จริง ๆ แล้วก็คือกฎหมายรับรองแล้ว เพียงแต่รับรองไว้ แต่อันนี้เขียนในลักษณะว่าคนอื่นต้องตระหนักและเคารพนะ แต่ถ้ามีการละเมิดแล้วคนที่ถูกละเมิดก็สามารถที่จะไปเยียวยาในกระบวนการ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อันนี้เราขึ้นต้นว่า เพื่อกำหนดให้บุคคล มันก็เลยกลายเป็นว่า ให้ แต่ความจริงตรงนี้นั้นหมายความว่าได้มาแล้วถูกไหมคะ ถ้าได้มาแล้วก็ต้องคำนึงถึงตัวได้แล้วต้องให้คนอื่นได้ด้วย ถ้าหากว่ามีปัญหาที่ไปใช้ศาล อย่างนี้ใช้ไหมคะ อันนี้ต้องไปปรับนานคะ ปรับตรงนี้ได้

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นถ้าเอาประเด็นตรงนี้ได้ก็เหมือนกับเป็น Version ที่อาจารย์ รัชฎาภรณ์กับดอกเตอร์สมเกียรติพูดว่า เขาอยากจะให้เราอธิบายให้ง่าย ๆ อ่านเข้าใจ แต่ว่าตรงนี้อาจจะเป็นภาษาในระดับนักวิชาการ จอมยุทธ์ แต่ว่าเราเองมาทำให้เป็นภาษาไทยรัฐอะไรทำนองนี้อ่านง่าย ๆ ถ้าอย่างนั้นก็ลองเรียบเรียงใหม่ตรงนี้ เพราะฉะนั้นตรงนี้ได้ Content แล้วนะคะ

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : ท่านประธาน ถ้ามันยาว ๆ แล้วก็เยอะอย่างนี้น่าจะมีท่านใด ที่ไปร่างมา เพราะตรงนี้นั้นต้องแก้ทุกวรรคเลยนะคะ ถ้าพูดถึงถ้อยคำเหล่านี้ต้องแก้ทุกวรรคเลย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เอาอย่างนี้ดีกว่าผมขอไปปรับดู ก็คือเอาสิทธิขึ้นมา ก่อน แล้วคนเคารพทีหลัง ถ้าละเมิดก็ Application สิทธิได้ ๓ ช่วง

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : มีเรื่องหรือครับ ถ้ามีเรื่องหลายประเด็นแล้วช่วยคนอ่านด้วย เราใส่ข้อเป็น ๑, ๒, ๓, ๔ ได้ไหมครับ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวคนเบียดด้วยครับ ไปเหมารวมหมด ยิ่งรวมไว้ในย่อหน้าเดียวยิ่งเหมารวม แล้วคนยิ่งเลียงบาลีไปเลย ไม่รู้ว่ารูปแบบบางอันเราใส่ ๑, ๒, ๓, ๔ หรือทำอย่างไรให้มันชัดได้ไหมครับ เพราะมันมีหลายหัวข้อ แล้วขนาดเราเองยังทำความเข้าใจกันอยู่เลย คนอื่นมานั่งอ่าน เรากำลังนั่งอ่านเหมือนกับว่าเป็นการตรวจทานรอบแรงแทนครับ ไม่รู้ว่าพอได้หรือเปล่า แต่ว่าอีกอันหนึ่งกำลังเร่งอยู่นะครับว่าทำอย่างไรถึงจะได้ CD ที่เป็นการบันทึกคำต่อคำที่ทำโดยทางสำนักขเลข เราต้องมีการตรวจสอบ เพราะว่าเรื่องนี้มีการอภิปรายอย่างยาวนานในสภาว่ารัฐธรรมนูญด้วย เราต้องคำนึงถึงการประชุมของเขาด้วยนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ท่านครับแล้วแต่ตีใหม่ คือแล้วแต่เนื้อหา ถ้าเนื้อหามันมีอยู่แค่ ๒ - ๓ ประเด็น เราก็อาจจะเป็นวรรค ๆ เอา แต่ถ้ามันเยอะมากก็คงจะเป็นวงเล็บเป็นข้อ เพราะมีบางอันที่ผมเขียนมันจะย่อหน้าไม่ได้เลย มันต้องเป็นข้อ ๆ เป็นประเด็น ๆ แค่นั้นเองสั้น ๆ อย่างนั้นดีกว่า แล้วก็ค่อยมาดูอีกทีหนึ่งว่าจะปรับอย่างไร

ประธาน : อันนี้มอบท่านวัชรินทร์จะตกลงไปปรับอีกครั้งหนึ่ง แล้วคุณหญิงจะกรุณาดูตอนสุดท้ายในเรื่องของภาษาให้เป็นไปตามข้อตกลงของที่ประชุมนะคะ ขออนุญาตต่อไปเลยนะคะ มาตรา ๒๙ เชิญคะ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา :

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุนิติบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

เจตนารมณ์ เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ ดังนั้นการกระทำใด ๆ ของรัฐอันมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยดังกล่าวจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น การตรวจค้น จับกุม คุมขัง หรือการค้นเคหะสถาน เหล่านี้เป็นต้น อย่างไรก็ตามกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ชนชาวไทย ซึ่งบทยุติแห่งรัฐธรรมนูญรับรองไว้จะไม่ต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และกระทำได้ที่จำเป็น ทั้งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป จะให้มีผลเฉพาะหรือมุ่งใช้บังคับแก่การใดการหนึ่ง หรือแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดเป็นการเฉพาะหาได้ไม่ เว้นแต่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้ตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพเฉพาะเพื่อการใด จึงจะตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพื่อการนั้นได้

อนึ่ง หลักประกันสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยดังกล่าวให้นำไปใช้กับการออกกฎหมายหรือระเบียบที่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งปวงด้วย ทั้งนี้ การที่ไว้ว่าต้องระบอบบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองอย่างแท้จริง

หมายเหตุ มติของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : เชิญคุณรัฐภาภรณ์คะ ไม่เป็นไรคะ จำเลยยอมรับแล้วคะว่าผิด นั่งอยู่ข้าง ๆ

ท่านบอกว่าผิด เชิญอาจารย์วัชรินทร์

นายวัชรินทร์ บัณฑิตวิญญูสกุล : นพรัตน์คู่ต้นฉบับสิ เป็นอย่างไร ผมเขียนว่าอย่างไร

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ถ้าพรรคทำเอาไว้ก่อนก็ได้คะ ดิฉันมีก่อนพรรคทำย่นคะ

ก็คือ มาตรา ๒๙ สาระของมาตรา ๒๙ ก็คือ ๑. สิทธิเสรีภาพของบุคคลในรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะถูกจำกัดไม่ได้เลย เว้นแต่อาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่บทบัญญัติกฎหมายนั้นจะจำกัดสิทธิของประชาชนก็เฉพาะเพื่อการนี้ที่กำหนดไว้และจำเป็น อาจารย์ก็ยกตัวอย่างว่า เช่น การตรวจค้น จับกุม คุมขัง กฎหมายจะมีอนุญาตให้ชนะ พอรรคสองกฎหมายจะมีผล กฎหมายที่กำหนดต้องมีผลบังคับทั่วไป ไม่ให้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แม้แต่การที่จะจำกัดตรงนี้ได้ยังต้องระบุเลยว่ากฎหมายคือให้อำนาจ ต้องระบุว่ารัฐธรรมนูญให้อำนาจที่จะตรากฎหมายนั้นได้อย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าท่านอธิบายพรรคแรกว่าการค้น จับกุม คุมขัง ทำได้เพราะมีกฎหมาย ท่านต้องอธิบายว่าใช้กับทุกคนไม่เว้นเลย ไม่ว่าจะคนกลุ่มไหนก็ตาม ถ้าทำผิดแล้วรัฐมีหมายค้นเข้าไปค้นได้หมดเลยไม่ว่าเป็นใครก็ตาม เพราะฉะนั้นคำอธิบายในพรรคต่อไป พรรคอย่างไรก็ตามท่านก็บอกว่า บรรทัดที่ ๓ ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป จะให้มีผลเฉพาะหรือมุ่งใช้บังคับแก่การใดการหนึ่งหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะหาได้ไม่ เว้นแต่ไม่ใช่คะ เว้นแต่มีบทบัญญัติ ไม่ได้ บทบัญญัตินี้ท่านจะต้องอธิบายว่ามีรัฐธรรมนูญอันไหน กฎหมายไหนให้อำนาจให้ท่านไปจำกัดสิทธิที่เป็นการทั่วไป ยังไม่เห็นว่าจำกัดสิทธิเฉพาะกลุ่มนั้น เพราะฉะนั้นตรง เว้นแต่ ดิฉันว่าไม่ถูก

นายวัชรินทร์ บัณฑิตวิญญูสกุล : ต้องไม่มี เว้นแต่ ใช่ไหม

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๖/๓

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ขอโทษ กุลทรัพย์คะ ถ้าไม่มี เว้นแต่ อันนี้หมายความว่าประกันสิทธิเสรีภาพ ทุกคนจะได้รับสิทธิและเสรีภาพหมดทุกคน จะทำเฉพาะเจาะจงไม่ได้ แต่ว่ามันจะมีข้อแม้ว่าถ้ารัฐธรรมนูญบัญญัติให้ทำได้ก็ทำได้ ก็ไปออกกฎหมายมาได้ อย่างนี้ใช่หรือเปล่าคะ

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ไม่ใช่คะ อย่างวรรคสองของมาตรา ๒๙ บอกว่า ถ้าจะจำกัดตามวรรคหนึ่ง วรรคหนึ่งคือให้จำกัดได้ตามกฎหมายและเท่าที่จำเป็น แต่จะกระทบสาระสำคัญไม่ได้ เพราะฉะนั้นการออกกฎหมายที่จะจำกัดตามวรรคหนึ่งต้องมีผลบังคับทั่วไปไม่ให้เจาะจงกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่การที่จะออกกฎหมายตามวรรคหนึ่งก็คือห้ามเฉพาะอยู่แล้วคะ ถ้าใครทำผิดหรือถ้าอย่างชายกกฎหมายสหกรณ์ก็เป็นการรวม ๆ ว่าถ้าเป็นสมาชิกสหกรณ์จะมีสิทธิอย่างนี้ ถ้าคุณไม่เป็นคุณจะไม่ มี แต่จะไปบอกว่าสหกรณ์ภาคนั้น คือเจาะจงไม่ได้ มันก็บอกแต่ว่ากฎหมาย แต่สภาที่ผ่านมาเวลาที่จะทำอย่างนี้ เวลาต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญก็คือเป็นบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่จะจำกัดตามวรรคหนึ่ง ไม่ใช่เป็นข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะให้บัญญัติโดยเฉพาะเจาะจง

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ก็ต้องเอา เว้นแต่ ออก เพราะว่ามันไปอยู่วรรคสอง ใช่ไหมคะ ตรง ดั้งนั้น แต่ไม่ใช่กฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะให้จำกัดใช่ไหมคะ แต่ว่าถ้ามีกฎหมายก็ออกโดยอาศัยรัฐธรรมนูญ แล้วก็ไปออกกฎหมายจะเข้าคั่นอะไรอย่างนี้ อันนี้เข้าใจแล้วคะ เพราะฉะนั้นก็ต้องเอาตรงนี้ออก

ประธาน : ตัดออกเลยใช่ไหมคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณบุญอนันต์ : ขออนุญาตครับ มาตรานี้ก็มาตราหลัก แล้วก็ต้องอธิบายให้ได้ว่า มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งเขียนไว้ทำไม มาตรา ๒๙ วรรคสอง เขียนไว้ทำไม แล้วก็มาตรา ๒๙ วรรคสาม เขียนไว้ทำไม ถ้าเป็นอย่างนี้คงจะต้องบอกให้ชัดให้ได้ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวมามีเรื่อง เว้นแต่ อย่างนี้อีก แต่จริง ๆ แล้วไม่ว่าเราจะพยายามอธิบายอย่างไร ในที่สุดเราสู้ข้อความที่เขาเขียนข้างบนไม่ได้ เขียนยิ่งยาวยิ่งงง ผมปรึกษากับท่านประโภชณ์อยู่ว่าเขียนอย่างนี้ ถ้ามันยาวไปมันจะเกิดประโยชน์หรือเปล่า เอาให้มันชัด ถ้าตอบใจหายได้แล้วว่าทำไมมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง เขียนไว้อย่างนี้ วรรคสองอย่างนี้ วรรคสามอย่างนี้ก็จบ แล้วก็ไม่ต้องงง ไม่ต้องคนเลี้ยง แล้วไปจำกัดสิทธิหรือทำให้คนอ้างขยายสิทธิ เพราะว่าที่นำกลั้วมันมีทั้ง ๒ อย่างเลยนะครับ ก็คือจำกัดสิทธิโดยที่มันไม่ถูกต้อง กับกรณีที่ว่าไปขยายสิทธิ แล้วก็ไม่ต้องเหมือนกัน เพราะเรื่องบางเรื่อง เว้นแต่ในกฎหมายเขียนไว้ถูกแล้วนะครับ ที่เขียนไว้เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เพราะฉะนั้นในย่อหน้าที่ ๓ ถ้าจะใส่ เว้นแต่ มันต้องใส่ให้เต็มประโยคครับ เว้นแต่บทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้งในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิเสรีภาพ ไม่อย่างนั้นมันไม่เต็ม ปัญหาก็คือว่าใส่ถูกที่หรือเปล่านั้นเองนะครับ เราต้องพยายามนึกทวนว่าวรรคหนึ่งเขียนไว้ทำไม วรรคสองเขียนไว้ทำไมมากกว่านะครับ แล้วก็ตอบคำถามตรงนี้นะครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๖/๔

ประธาน : คุณหญิงคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : นิดเดียว นะคะ ถ้าอย่างนั้นอาจารย์วัชรินทร์ถามว่าจะ
แก้ตรงไหน เพราะฉะนั้นถ้าตรง ดั่งนั้น บรรทัดที่ ๒ ก็เว้นแต่อาศัยอำนาจโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
กำหนดให้ออกกฎหมายได้ อย่างนั้นใช่หรือเปล่า ไม่ทราบอาจารย์ชฎาภรณ์ว่าอย่างนั้นหรือเปล่า เช่น
ไปตรวจค้นเขาก็ต้องมีกฎหมาย ที่นี้พอถึงตรง อย่างไรก็ตามกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพ ซึ่ง
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญรับรองไว้ ดิฉันว่าไม่ใช่ ต้องให้อำนาจไว้ใช่ไหมคะ เพราะข้างบนเขียนว่า
ให้อำนาจ อาศัยอำนาจไว้ไหมคะ ก็ต้องให้อำนาจ หรือเขียนว่า รับรอง อันนี้ก็แล้วแต่นะคะ เพราะฉะนั้น
ถ้าเพื่อเขียนอย่างนี้แล้วมันไปอยู่ข้างบนแล้ว ตรง เว้นแต่ ก็ไม่ต้องมี ก็จะต้องไม่สงสัยแล้วถูกไหมคะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ตรง เว้นแต่ วรรคสาม วรรคแรกมันเป็นคล้าย ๆ กับ
จั่วหน้าเพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้การรับรองไว้
อันนี้ก็คือทั้งหมดรับรอง ดั่งนั้นการกระทำใด ๆ ของรัฐอันมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
ชนชาวไทยดังกล่าวจะกระทำมิได้ ตรงนี้จะเติมอย่างไรครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เว้นแต่อาศัยอำนาจในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
กำหนดให้ออกกฎหมายได้

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เว้นแต่ อย่างไรครับ จะได้แก้ไข

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เว้นแต่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้ตรากฎหมาย

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขออนุญาตครับ ก็คือเอา ๒ บรรทัดสุดท้ายของวรรคสาม
เจตนารมณ์นี้ นะครับเอาขึ้นไป

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ให้พิมพ์ใหม่ดีกว่าแล้วมาลบที่หลัง เว้นแต่บทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้อำนาจในการตรากฎหมาย

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คือปรับภาษาใหม่ ไม่อย่างนั้นมันจะซ้ำ ๆ หรือไม่ก็
เว้นแต่อาศัยอำนาจโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้ตรากฎหมายจำกัดและเสรีภาพของอะไรได้
แค่นั้นนะคะ แล้วถึงจะยกตัวอย่าง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ใช่ไหมครับ ไม่ใช่กฎหมาย
อย่างนั้นก็ได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้อำนาจตรากฎหมายจำกัดสิทธิ
เสรีภาพได้ ยกตัวอย่างจะเอาใหม่ ไม่เอาก็ตัดออก

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ยกตัวอย่างก็ได้ ถ้าเพื่อไม่ขัดนะคะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : วรรคสาม คุณชฎาภรณ์ให้ตัดตรงไหน ตรงตั้งแต่

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๖/๕

ไซ้ใหม่ ตัดออกไปแล้ว โอ.เค. ใหม่ อย่างไรก็ตามกฎหมายที่จำกัดสิทธิภาพของชนชาวไทย ซึ่งบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ จะต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : อาจารย์คะ ตรงที่บอกว่า เว้นแต่ให้ทำได้ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือน ทำไมเราไม่ต่อไปเลยละคะ สิทธิเสรีภาพโดยเฉพาะขั้นพื้นฐานและทำเท่าที่จำเป็น ต้องมีผลใช้บังคับทั่วไป แล้วค่อยไปยกตัวอย่าง เช่น ตรวจค้น จับกุม ก็แปลว่าห้ามเจาะจง ต้องทำทั่วไป อันนี้ยกตัวอย่างอันนี้ไปไว้ตอนท้ายไม่ดีหรือคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เมื่อสักครู่นี้เราบอกว่าให้ตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ เราก็บอก ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือน อะไรไปเลยได้ไหมคะ ก็ต่อไปเลยนะคะ แล้วก็ให้เจาะจงมุ่งบังคับใช้แก่การใด อันนี้ก็หาได้ไม่ ก็จบเลยไซ้ใหม่คะ อยู่ในวรรคเดียวกัน

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือน ที่จริงมันเป็นสาระสำคัญของสิทธิ

ประธาน : เชิญท่านรอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ผมมีข้อเสนอครับ เรากำลังพิจารณาอยู่นะครับ ที่นี้ในส่วนของความสำคัญผมเห็นด้วยกับท่านประโกชน์ คือความสำคัญอยู่ที่อยู่ย่อหน้าแรกเลย คือต้องเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพ ที่นี้พยายามจะอธิบายอย่างไร ผมลองเสนอแนะครับ จริง ๆ แล้วผมต้องขอขอบคุณท่านวัชรินทร์ เพราะว่าท่านสละเวลาอย่างมาก แต่ว่าเราลองมาคูนะครับว่าเราจะเลือกอย่างไร ได้ดีบ้างนะครับ -----

วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ความเห็นของผมมาตรา ๒๙ เรากำลังให้ความสำคัญในอีกมิติหนึ่งนะครับ ผมเสนออย่างนี้นะครับ สิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยหลักจะจำกัดสิทธิเสรีภาพไม่ได้ การจำกัดสิทธิเสรีภาพเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น และจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ ๓ - ๔ ประการที่เราเขียนไว้ ผมไม่ได้เน้นนะครับ ฉะนั้นผมทวนนะครับ ที่ผมเสนออีกคือว่า เราเขียนเจตนารมณอธิบายว่า สิทธิเสรีภาพมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยหลักจะจำกัดและเสรีภาพไม่ได้ การจำกัดสิทธิเสรีภาพเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น และจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓ - ๔ ประการนี้นะครับ

ประธาน : เชิญคะท่าน

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มีอันหนึ่งที่คิดว่าน่าจะต้องอธิบายนะครับ คือคำว่าสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น ตรงนี้สำคัญมากคนไม่เข้าใจนะครับ สิทธิตรงนี้เป็น Basic ไว้ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานจริง ๆ เพราะว่าการออกกฎหมายบางทีก็สั๊กแต่ว่าได้ ออก แต่จริง ๆ มันไปละเมิดสิทธิอันเป็นสาระสำคัญของประชาชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : คือถ้าเราจะอธิบาย ๓ - ๔ ประการ

๑. หลักกฎหมายไม่มีอำนาจ ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ ไม่อย่างนั้นจำกัดสิทธิไม่ได้ถ้าไม่มีกฎหมายให้อำนาจ แล้วกฎหมายที่ว่าเป็นหลักประกัน ต้องไปบัญญัติรัฐธรรมนูญด้วย ไม่ใช่กฎหมายทั่วไปนะครับ ในนี้เขียนบังคับไว้เลยนะครับ ต้องรัฐธรรมนูญนะครับ ต้องมีหลักในกฎหมายรัฐธรรมนูญให้อำนาจและเขียนเอาไว้ให้ชัดในรัฐธรรมนูญ

๒. หลักความจำเป็น เรื่องนี้มีการพูดในสภาร่างรัฐธรรมนูญ หลักความจำเป็นสำคัญมากในทางกฎหมายมหาชน

๓. สิทธิเสรีภาพที่ผ่านมามีปัญหาว่าถูกล่วงละเมิดแล้วคนไม่สนใจ เพราะฉะนั้น สาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพของมัน หรือสาระสำคัญของมันต้องไม่ถูกล่วงละเมิด ไม่อย่างนั้นหมดความหมาย ไม่ใช่ว่าออกกฎหมายต่าง ๆ มาแล้วทำให้สิทธิเสรีภาพมันหมดความหมาย เพราะฉะนั้นเงื่อนไขมันต้องไม่ไปกระทบ ต้องมีหลักประกัน ๓ อย่าง ๑. ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ ๒. หลักความจำเป็น ๓. สวัสดิภาพ หรือสาระสำคัญของตัวสิทธิสำคัญมากนะครับ ที่นี้ไม่รู้ว่าจะอธิบายอย่างนั้นได้หรือเปล่า นะครับ ขอบคุณครับ

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : อาจารย์ต้องตอบข้อที่บอกว่าไม่เจาะจง ถ้าบังคับ ถ้าจำกัด มันต้องเป็นการทั่วไปไม่เจาะจง

ประธาน : ท่านประโกศล เสร็จแล้วท่านวิจิตรานะคะ

นายประโกศล สภาวสุ : ขอบคุณท่านประธานครับ ประโกศล สภาวสุ อนุกรรมการ นะครับ แนวทางการเขียนเจตนารมณไป ๆ มา ๆ เริ่มจะมานั่งบรรยายว่าแต่ละมาตรามันคืออะไร มันเป็น

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

อย่างไร อะไรใช้ได้ ไม่ได้ แล้วก็ใช้ศัพท์ในมาตรานั้น ๆ มาวางอยู่ข้างล่างนะครับ มันก็จะไม่ได้ประโยชน์กับ ผู้ที่ไม่มีความเข้าใจกฎหมายเลย ผมเห็นด้วยกับอาจารย์สมเกียรติที่เขียนทำนองนั้น ผมอยากให้เป็นคำพูด บริสุทธิ์ง่าย ๆ ภาษาง่าย ๆ แล้วก็เข้าใจง่าย ๆ นี่ละครับ ดี แล้วก็กำหนดเป็น ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ก็น่าจะเป็น เรื่องที่เหมาะสมครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์วิจิตราคะ

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ท่านประธานคะ วิจิตรา วิเชียรชม ขออนุญาต อาจจะไม่มีข้อนะคะ แต่ว่าอยากจะทำให้ใช้ได้ง่าย ๆ อาจจะใช้ข้อนี้ได้หรือเปล่า ให้ช่วยพิจารณาแล้วกัน บอกว่า มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้อ่านออกหรือตรากฎหมาย จำกัดสิทธิและเสรีภาพได้เฉพาะเพื่อ การตามรัฐธรรมนูญและเท่าที่จำเป็น อันต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ นั้น โดยให้มีผลเป็นการทั่วไป และอะไรก็ว่าไปต่อ อันนี้มันก็จะง่าย ๆ นะคะ อ่านแล้วก็เข้าใจ

ประธาน : อาจารย์วัชรินทร์ว่าอย่างไรคะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แล้วแต่ เพียงแต่ Sequence แนวคิดเป็นอย่างไร หลักก็คือเป็นประกัน วรรคแรกคงต้องไว้ นะครับ ส่วนจะปรับก็คงจะปรับตรงวรรคสอง วรรคสาม จะทำเป็น ๓ ข้ออย่างที่อาจารย์สมเกียรติว่าก็ได้ เพียงแต่ว่าสื่อให้เห็นว่าคนที่ใช้รัฐธรรมนูญมันจะต้องตระหนักเรื่อง อะไรบ้าง ๓ ประเด็นนะครับ ก็คือที่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิคิดว่าคงจะต้องอยู่ แต่จะอยู่ ตรงไหน

ประธาน : ก็เอา Wording คล้าย ๆ กับที่อาจารย์วิจิตราแนะนำเสนอมา ก็จะมาต่อของ ท่านสมเกียรติรวมกันมานะคะ ลองปรับดูใหม่คะ ท่านสมเกียรติ เชิญอ่านเลยคะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แต่วรรคแรกก็เอาไว้อยู่นะครับ เพื่อประกันสิทธิ เสรีภาพของชนชาวไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ได้ไหม ถ้าไม่ได้ผมลองอ่านให้ฟัง เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คุณหญิงกุลทรัพย์บอก ว่าน่าจะตัดคำว่า ให้การ ออก ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

สิทธิเสรีภาพดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยหลักจะจำกัดสิทธิเสรีภาพไม่ได้ การจำกัด สิทธิเสรีภาพเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น และจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่จะต้องคำนึงถึง ๓ ประการไป พร้อมกัน ได้แก่

๑. หลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ

๒. หลักความจำเป็น

๓. หลักการที่ต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ ทำนองนี้นะครับ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ให้ดอกเตอร์สมเกียรติอ่านอีกครั้งนะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : อีกรอบนะครับคือสภาร่างเขาพูดกัน
เป็นวัน ๆ นะครับเรามาชูในเวลานี้ ๆ

เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญรับรองไว้
สิทธิเสรีภาพดังกล่าวนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยหลักจะจำกัดสิทธิเสรีภาพไม่ได้
การจำกัดสิทธิเสรีภาพเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น หรือว่าโดยหลักนั้นไม่ให้นำ ไม่รู้จะเขียนอย่างไรนะครับ
และจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่จะต้องคำนึงถึง ๓ ประการไปพร้อมกัน ได้แก่

๑. หลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ

๒. หลักความจำเป็น

๓. หลักการที่ต้องการไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือการจำกัดสิทธิเสรีภาพเช่นว่านั้นกระทำมิได้ เว้นแต่
๑ ๒ ๓ อย่างนี้จะไม่ง่ายกว่าหรือ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ๒ บรรทัดแรกเอาไว้ในะคะ พอต่อมาก็บอกว่า ดังนั้น
การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยจะกระทำมิได้ หรือว่ามีความสำคัญยิ่ง หรือไม่ก็บอก สิทธิและ
เสรีภาพของชนชาวไทยมีความสำคัญยิ่งจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพมิได้ เดียวไปปรับอีกทีในะคะ เว้นแต่อาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้ตรากฎหมาย อะไรก็ว่าไป ทั้งนี้ต้อง ๑. ไม่กระทบ
กระเทือนสาระสำคัญ ๒. กระทำได้เท่าที่จำเป็น ๓. ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มีผลเฉพาะเจาะจง
หรือมุ่งใช้บังคับแก่การใดการหนึ่ง หรือแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดหาได้ไม่ แค่นี้ก็ครบแล้วใช้ไหมคะ
เดี๋ยวต้องไปปรับภาษานิดหน่อย

ประธาน : เชิญท่านอำไพคะ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : คล้าย ๆ ของคุณหญิงในะคะ ดิฉันเองยังมองว่า
มาตรานี้จุดเน้น Keyword อยู่ที่ จำกัดสิทธิเสรีภาพ เพราะฉะนั้นวรรคแรกจริง ๆ แล้วเราไม่ต้องพูดก็ได้
เพราะมาตราอื่น ๆ ได้พูดมาแล้ว มองอย่างนั้นในะคะเพื่อให้กระชับขึ้น เพราะนั้นอยากจะขึ้นว่า การจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยจะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการ
ตรากฎหมาย จะเอ่ยชื่อก็ได้ ตรากฎหมายที่เกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพ หรือตรากฎหมายนั้น ตรงนี้จะ
คล้ายกันแล้ว ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพและกระทำเท่าที่จำเป็นและใช้
บังคับทั่วไป

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ขอเห็นแย้งนิดหนึ่ง คือน่าจะจั่วหน้าหลักประกัน คือ มาตรานี้น่าจะประกันสิทธิเป็นเจตนาธรรมณ์น่าจะจั่วไว้

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ขออนุญาตเสนอ คล้าย ๆ ที่ท่านพูดมานะคะ แต่ว่าเห็นด้วย ว่า ๒ บรรทัดแรกนี่เอาไว้ว่า เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ดิฉันยังเสนอว่าเขียนไปเลยว่า การออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพจะกระทำมิได้ เพราะว่าอย่างไรมันก็หมายถึงการออกกฎหมายอยู่แล้ว เพราะวรรคสองบอกว่า กฎหมายตามวรรคหนึ่ง การออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพ ประชาชนจะกระทำมิได้ ยกเว้น ๑ ๒ ๓ นะคะ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ท่านประธานขออนุญาตนิดนึงนะคะ ทำไมเวลาเขียนเจตนาธรรมณ์จะใช้ศัพท์ในกฎหมายอยู่เรื่อยนี่นะคะ ในมาตราต่าง ๆ อย่างเช่น จะกระทำมิได้ก็ตาม ก็เห็นมีผู้อภิปรายพูดกันเยอะแยะเลย จะกระทำมิได้ หรืออาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมาย มันก็คือภาษาเดิม ๆ คือผมอยากใส่สมองของคนที่เป็นชาวไร่ ชาวนาลงไปบ้างนะคะ ผมก็ไม่เข้าใจ กระทำมิได้ กับ ไม่ได้กระทำ มันจะเหมือนกันไหม ก็ยังงง ๆ อยู่ อาศัยความในกฎหมาย คืออยากจะใช้ภาษาง่าย ๆ กันไม่ได้หรือครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : มันได้อยู่ แต่มันดินได้

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : เขียนเจตนาที่จะให้นักศึกษาอ่านได้ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือภาษาบางที่มันจำเป็น ภาษาที่มัน Fix ลงไปแล้วมันไม่ให้แปลเป็นอย่างอื่น แต่ถ้าจะใช้แบบนิยายก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่นี่ต้องการให้คนที่ Application กฎหมายมาอ่าน แล้วก็ฟังคำแล้วมันดินไม่ได้

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : กระทำมิได้ กับ ไม่ได้กระทำ ไม่เหมือนกันใช่ไหมครับ แล้วกรณีอย่างนี้จะเขียนอย่างไรให้ไม่เหมือนกันนี้ได้ไหมครับ อย่าง จะกระทำมิได้ นี่ครับ ห้ามกระทำ ได้ไหมครับ ห้ามจำกัดสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ไม่ได้ มิได้ กับ ไม่ได้ เหมือนกันไหมครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ห้าม แต่เราบอก เว้นแต่อาศัย เพราะฉะนั้นมันก็ขัดกับคำว่า ห้าม ไม่ยกหรือยกคะ การจำกัดการออกกฎหมายอย่างอาจารย์ การออกกฎหมายเพื่อการตรา กฎหมาย เพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยจะกระทำมิได้ เว้นแต่รัฐธรรมนูญ กระทำมิได้ กับ มิได้กระทำ ไม่ใช่นะคะ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : กระทำไม่ได้ ไม่ได้หรือครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : กระทำไม่ได้ ก็ได้ ในนี้เขาเขียน กระทำไม่ได้ อยู่ในนี้ แล้วดิฉันอาจจะพูดผิดไป กระทำไม่ได้ กับ มิได้กระทำ ไม่เหมือนกันนะคะ ตามนี้อย่างที่อาจารย์รัฐภาภรณ์ พูดดิฉันก็เห็นด้วย แล้วก็บอก ทั้งนี้ต้องไม่ ๑. ไม่กระทบกระเทือน ๒. ทำได้เท่าที่จำเป็น ๓. มีผลใช้บังคับ

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๗/๕

เป็นการทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจง ภาษาง่าย ๆ จะให้มีผลเจาะจงอะไรไม่ต้องเขียนอย่างนั้น มีผลใช้บังคับเป็น
การทั่วไป ไม่เจาะจงบังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือการใดการหนึ่ง แค่นี้ จะหาได้ไม่ ก็ไม่เอาแล้ว

นายคณิต วัลยะพีษฐ์ : ขออนุญาตคุณหญิงทวนอีกที่ได้ไหมครับ เพราะว่ามันจะ
พิมพ์ตาม

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ข้างบนไว้ นะคะ ดิฉันเห็นด้วยว่าเจตนาธรรมณ์ ๒ บรรทัด
แล้วก็บอก ดังนั้นการออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้ตรากฎหมายดังกล่าวได้ -----

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

พูดใหม่ซ้ำ ๆ นะคะ ดังนั้นการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้ตรากฎหมายดังกล่าวได้ ทั้งนี้ต้องไม่ แล้วยก ๑. ไปเลยนะคะ ทั้งนี้ แล้วยก ๑. ต้องไม่กระทบกระเทือน แล้วยก ๒. กระทำได้เท่าที่จำเป็น ๓. ต้องมีผลใช้บังคับทั่วไป ไม่เจาะจงใช้บังคับแก่การใดการหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ แค่นี้ ไม่ต้องมีคำว่า หาได้ไม่ แล้ว

ประธาน : เชิญคุณคณิตค่ะ

นายคณิต วัลยะพีช : ขออนุญาตนะคะ ถ้าเรากลับมาดูมาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เฉพาะตรงนั้นนะคะ คำว่า กระทำมิได้ ตามกฎหมายคือ กระทำหรืองดเว้นการกระทำ นะครับ แล้วยกก็หมายถึงว่าทุก ๆ อย่างในโลกนี้เลยไม่สามารถที่จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญได้ เพราะฉะนั้นตรงย่อหน้า ๒ ที่บอกว่า ดังนั้นการตรากฎหมาย ตรงนั้นคงเป็นส่วนหนึ่งของมาตรา ๒๙ อาจจะต้องกล่าวให้ครบก็คือว่า ดังนั้นการจำกัดสิทธิ เพราะฉะนั้นคำว่า การตรากฎหมาย ต้องเอาออก ดังนั้นการกระทำใด ๆ อันเป็นการจำกัด ก็ได้ครับ เพราะว่ามันมีข้างหลังแล้วว่า กระทำมิได้ พอกระทำมิได้ก็คือว่าครอบจักรวาลเลย ไม่ว่าจะกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ซึ่งการตรากฎหมายก็เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำ ขอบคุณครับ ขอโทษนะครับ ดังนั้นการจำกัดสิทธิ เลยก็ได้ครับ เพราะว่า กระทำ มันซ้ำกัน

ประธาน : เดี่ยวมันซ้ำกันค่ะ

นายคณิต วัลยะพีช : แล้วที่นี้พอตรงนี้ คำว่า ทั้งนี้ ๑ ๒ ๓ อย่าเป็นย่อหน้าได้ไหมครับ ให้มันต่อกันไปเลยได้ไหมครับ เพื่อจะได้หยุดทุกอย่างอยู่ในวรรคเดียวกันหมดเลย ทั้งนี้ (๑)

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ที่นี้มันก็หายไป คั่นอะไรนี้ไม่มีแล้วใช่ไหมคะ ไม่มีตัวอย่างใช่ไหมคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือแนวคิดมาตรา ๒๙ เป็นการกระทำของรัฐเป็นหลัก ที่นี้ถ้าการกระทำของบุคคลอื่นก็มีกฎหมายให้ยกขึ้นได้อยู่ แต่อันนี้เป็นมาตรา ๒๙ จะเป็นการกระทำของรัฐคือรัฐจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีกฎหมาย ดังนั้นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยจะกระทำมิได้ ใครเป็นคนกระทำครับ เอกชนหรือว่ารัฐ

นายคณิต วัลยะพีช : ประธานโทษครับ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายผมเข้าใจว่า ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐ ใคร ๆ ก็ตามกระทำมิได้ ใช่ไหมครับ เอกชนด้วยกันจะไปบังคับข่มขืนใจก็ไม่ได้ รัฐเองจะออกกฎหมายบังคับข่มขืนใจก็ได้ หรือจะออกกฎใด ๆ เพื่อข่มขืนใจก็ได้ ใช่ไหมครับ เว้นแต่รัฐธรรมนูญยินยอมและก็ต้องภายใต้เงื่อนไขพวกนี้ เพราะฉะนั้นจะมีอยู่มาตราหนึ่งที่บอกว่าการตรา

คณะกรรมการบริหารที่กเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๘/๒

กฎหมายขึ้นมาใหม่ ถ้าตรากฎหมายขึ้นมา อยู่ ๆ ตราขึ้นมากฎหมายมันก็ใช้ไม่ได้ นะครับ เว้นแต่จะอ้างถึง มาตราที่ให้เปิดช่องเอาไว้ว่าตรากฎหมายเพื่อประโยชน์อะไรอย่างไร ๆ มีความจำเป็นอย่างไร แล้วก็จะออก กฎหมายมาเพื่อบังคับหรือจำกัดสิทธิ กฎหมายนั้นจึงจะมีผลใช้บังคับได้ ไม่อย่างนั้นกฎหมายนั้นก็ตกไป เช่นกันถ้าไม่ได้กล่าวอ้างไว้ให้ครบถ้วน เพราะฉะนั้นตรงนี้เมื่อเราไม่ได้แยก ๑ ๒ ๓ ให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อจะได้ให้มันอยู่ใน Paragraph เดียวกัน เมื่อก็คำว่า ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพ โดยกระทำได้เท่าที่จำเป็น เพื่อจะได้ให้มันสมาสหอยนะครับ แล้วก็ครบ หลังจากตรงนี้ไปแล้วจะมีอะไร ที่จะเพิ่มเติมเพื่อให้ครบถ้วนหรือว่าชัดเจนขึ้นหรือไม่อย่างไรก็ได้แล้วแต่นะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญค่ะ ถ้าไม่มีก็เอาตามนั้นนะคะ ไม่มีการยกตัวอย่างนะคะ ถ้าอย่างนั้นก็
ต่อไปเลยคะ มาตรา ๓๐

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แป็บหนึ่งครับท่านประธาน เพราะว่ามันขาดตัวหนึ่ง
ที่สำคัญมากก็คือ กระทบกระเทือนสิทธิอันเป็นสาระสำคัญ มีไหมครับ ตรงนั้นสำคัญที่สุดเลย เติมลงไป
หน่อย กระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพอันเป็นสาระสำคัญ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : สำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิและ
เสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ๒. กระทำได้เท่าที่จำเป็น ๓. ต้องมีผลใช้บังคับทั่วไปไม่เจาะจงหรือใช้บังคับ
แก่การใดการหนึ่ง หรือบุคคลใด หรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะ แค่นี้คะ อันนี้จะสั้นลงไปอีกเยอะเลยนะคะ

ประธาน : เอาตามบนกระดานนะคะ คือขณะนี้เราหลอมรวมใช้ใหม่คะ แล้วก็ตรงนี้มา
บนนี้เป็นสิ่งที่ในที่ประชุมเราจะตกลงกันตรงนี้ เมื่อกี้อาจารย์สมเกียรติ โอ.เค. แล้ว ท่านคณิต โอ.เค.
ใช้ใหม่คะ ตามนี้คะ คือคิดว่าตอนนี้ถ้าเราตกลงคือต้องเอาตามที่เขียนบนกระดานอย่างนั้นนะคะเป็น
Content ก่อน แล้วก็รายละเอียด Wording นิด ๆ หน่อย ๆ อาจจะต้องปรับอีกที่หนึ่งคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ถ้าเผื่อว่าทำใหม่แล้วก็ส่งไปเดี๋ยวจะช่วยดูอีกทีนะคะ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ประธานโทษครับ พอดีท่านวัชรินทร์ถามถึงว่า อหนึ่ง ควรจะเอา
ไว้ใหม่ ผมเลยให้ความเห็นว่า อหนึ่ง ควรจะเอาไว้ เพราะว่าเมื่อกี้เราคุยกันแค่วรรคหนึ่ง วรรคสอง
พอวรรคสามเรายังไม่ได้คุย เพราะฉะนั้นวรรคสามจะมาอยู่ในวรรคสามตรงนี้พอดี วรรคสามของมาตรา
นะครับ จะมาอยู่ตรงคำว่า อหนึ่ง นี้พอดี

ประธาน : แล้ววรรคสี่ละคะ ทั้งนี้การที่ว่าต้องระบุบทบัญญัติ ตัดไปแล้วใช้ใหม่คะ เราเอา
ตามนี้เลยนะคะ จากที่หลายท่านนำเสนอมา ตอนนี้เราตกลงว่าเอา Content ตามนี้ละคะ เนื้อหาคะ ช่วยดู
อีกครั้งหนึ่งนะคะ ถ้าอย่างนั้นเราไปมาตรา ๓๐ เลยนะคะ อาจารย์วัชรินทร์ว่าอย่างไรคะ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๘/๓

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : มีหมายเหตุ มติคณะทำงานกรอบที่ ๑ วันพุธหรือวันอะไรต้องใส่ให้เขาด้วย มติของกรอบที่ ๑ คือเขาจะพูดอะไรผมก็จำไม่ได้ เพราะมันมีประเด็นเหมือนกันเรื่องนี้

ประธาน : ท่านวัชรินทร์ช่วยเช็คอีกครั้งหนึ่งได้ไหมคะว่าเป็นไปตามนั้น

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : มันแล้วแต่ บางอันเขาก็ไม่พูด ที่นี้ปัญหาคือว่าผมว่าในท้ายที่สุดเราต้องมาดูอีก หมายเหตุ เพราะบางที่มันเอามาจาก หมายเหตุไว้ก่อนก็แล้วกัน จะต้องดูอีกทีหนึ่ง

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : คำตรงนี้เรามีการปรับปรุงแก้ไข แต่ว่าตัวเนื้อหานั้นอาจจะเชื่อมโยงกันได้ แต่ว่ารายละเอียดที่เราตัดไปมันอาจจะหลุดไป เพราะฉะนั้นท่านวัชรินทร์คู่อีกครั้งหนึ่งได้ไหมคะตรงส่วนนี้คะ ถ้าอย่างนั้นไปมาตรา ๓๐ เลยค่ะ

นางสาววนิดา ทิพย์วนจินดา :

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

เจตนารมณ์ บุคคลไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน บุคคลจะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือความพิการ ไม่ว่าจะทางกายภาพ จิตใจ หรือสติปัญญา หรือสุขภาพอื่นใด สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา รวมถึงความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาอบรม ตลอดจนความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ เว้นแต่ เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น

หมายเหตุ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สภาพทางกายหรือสุขภาพให้หมายรวมถึง ความพิการทุกประเภทตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ อันได้แก่ ความบกพร่องที่เป็นระยะเวลานานในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และประสาทสัมผัส ซึ่งเมื่อประกอบกับอุปสรรคต่าง ๆ อาจขัดขวางการมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเต็มที่บนพื้นฐานความเท่าเทียมกันกับบุคคลอื่น

มติของคณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๑ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม

พ.ศ. ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ บัณฑิตวิญญูสกุล : ชี้แจงนิดหนึ่ง มาตรานี้ก็มีการอภิปรายกันในสภาพอสมควรนะครับ ก็มีการเพิ่มคำว่า ความพิการ เข้าไป อันนี้แก้ตามร่างใหม่เลยใช้ใหม่นพรัตน์ เพราะว่า

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ตอนที่บันทึก บันทึกตามร่างเดิมเพราะว่ามีพวกกลุ่มคนพิการมาเสนอ นอกจากนี้ก็ยังมีกลุ่มพวก Sexuality พวกที่มีความหลากหลายทางเพศก็เสนอแนะครับ ที่นี้ในที่ประชุมรู้สึกเขาจะตัดออกไป ผมคิดว่าตรงนี้จะขอไว้ก่อน อยากจะดูว่าคำว่า บุคคล เขาจะให้หมายความรวมถึง บุคคลที่มีวิถีทางเพศที่แตกต่างจากเพศเดิมของตนด้วยหรือไม่ครับ ในส่วนนี้ก็ดูไปก่อนก็ได้ครับ จะได้ปรับปรุงอะไรก็ปรับปรุง อย่างไรก็ตามจะต้องกลับไปเข้าไปดูในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง คือเดิมที่ความพิการไม่มี ก็เลยต้องมีบันทึก มีมติของคณะอนุกรรมการขอให้บันทึกในเจตนาารมณนี้ครับ ซึ่งก็มีหมายเหตุไว้ครับ

ประธาน : เชิญค่ะ ถ้าไม่มีก็หมายถึงว่าท่านวัชรินทร์จะต้องขอไปดูเพิ่มเติมอีกนิดหนึ่ง เรื่องของเพศ คุณหญิง เชิญค่ะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : รู้สึกว่าคำมันเกินมา เช่น พรรคสองที่ว่า บุคคลจะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติ อะไรนี่นะคะ มาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงการศึกษาอบรม ตลอดจนความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่นี้ จะกระทำมิได้ มันจะไปซ้อน จะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติ แล้วก็ไม่ต้องเขียน จะกระทำมิได้ ถูกหรือเปล่าคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : Content หลักก็คือการเลือกปฏิบัติในตรงนี้

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ไม่ถูก ต้องไม่เลือกใช้ไหมคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ความเสมอกันในกฎหมาย

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ต้องไม่เลือก เช่น เราบอก ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ แล้วเราก็ไม่ต้องบอกว่า จะกระทำมิได้ มันปฏิเสธ ๒ อันซ้อนกัน

ประธาน : เชิญคุณปัทมาค่ะ

นางสาวปัทมา สุขกำบัง : ปัทมาคะ ในส่วนของมาตรา ๓๐ แล้ว ในความเป็นจริงก็คือว่าอธิบายยาวตรงนี้ จริง ๆ หลักการของมาตรา ๓๐ มันเป็นหลักการเพื่อจะรับรองและคุ้มครองบุคคลให้ได้รับความเสมอภาค คือความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย เป็นทฤษฎีหนึ่งก็คือ Equality before the law คือทุกคนจะต้องเสมอภาคและเท่าเทียมกันตรงนั้น แล้วก็จะเป็นการอธิบายความว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง ผู้ชาย ไม่ว่าจะแตกต่างด้านอายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อะไรตรงนั้นทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติต่อหน้า คือจะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ทราบว่าจะต่อท้ายหรือว่าจะไว้ตรงไหนดี อาจจะต้องเป็นการยืนยันหรือรับรองหลักความเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมาย มันจะชัดเจนขึ้นหรือเปล่า

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : Content พรรคแรกก็น่าจะครอบคลุม บุคคลไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง ที่นี้ปัญหาก็คือว่าอาจจะมียุทธวิธีที่ต้องอธิบายเพิ่มให้เขาใหม่พวกเพศที่ ๓ ต้องกลับไปฟัง Report ในรายงานการประชุมอีกทีหนึ่ง คือมันเป็นวิถีทางเพศ ผมว่ามันจะใส่ คำว่า บุคคล มันน่าจะรวมถึง

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

แม้เรามีวิถีทางเพศที่แตกต่างจากเพศดั้งเดิมของตนเองมันก็ไปถึง รวมนะผมว่า

ประธาน : คุณปัทมา แล้วคุณคณิต แล้วก็คุณรัชฎาภรณ์

นางสาวปัทมา สุปก่าบัง : หลักการที่บอก คือมันเป็นหลักการใหญ่กว่าบอกว่า ความเป็นหญิงหรือเป็นชาย คือหลักการความเท่าเทียมกันตรงนั้น คือความคิดเห็นอยากให้อาตมตรงนั้นมาเป็นหลัก อาจจะเป็นประโยคแรกเลยไม่ทราบว่าจะได้หรือเปล่า เพราะว่าจริง ๆ ความเป็นหญิงหรือเป็นชายเป็นแค่ ความแตกต่างมิติหนึ่งเท่านั้นเอง มิติอื่น ๆ มันยังมีอีกเยอะ หลักก็คือเขาต้องการรับรองและคุ้มครองให้ทุกคน เสมอกันทุก ๆ อย่าง ทุก ๆ คน มันทุกมิติ

ประธาน : ไม่ต้องอ้างหญิงหรือชายใช่ไหมคะ

นางสาวปัทมา สุปก่าบัง : ใช่ค่ะ มิติหญิง ชาย มีแค่มิติเดียวเท่านั้นเอง

ประธาน : คุณคณิตก่อน แล้วคุณรัชฎาภรณ์ และคุณประไพภรณ์คะ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอขอบคุณครับ ผม คณิต นะครับ ผมเห็นด้วยกับคุณปัทมานะครับ
วรรคหนึ่งในเจตนารมณ์เขียนเอาไว้ครบถ้วนแล้วครับ เพียงแต่อาจจะสลับที่กันเพื่อให้ความสำคัญมาอยู่
ด้านหน้า ก็คือ บุคคลมีความเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นคำว่า ไม่ว่าจะชายหรือหญิง ตรงนั้นอาจจะเอาออก
หรือไม่ถ้าเมื่อเกิดจะมาก็ต้องมาต่อด้านหลังของประโยค เพื่อเน้นให้เห็นว่าบุคคลสำคัญ ที่นี้ต่อไปเรื่อง
ชาย หญิง หรือว่าเพศที่ ๓ ที่ ๔ ตรงนี้ที่ผมจำได้ว่าการร้องเรียนแล้วก็มีการเรียกร้องเหมือนกัน แต่ว่าสิ่งนั้น
ก็ตามนั่นคือพฤติกรรมว่าเป็นชายและเป็นหญิงเกิดมาแล้วมีเพียงแค่ ๒ เพศ แต่พฤติกรรมของเขาเป็น
อย่างไร เพราะฉะนั้นการที่ไม่ว่าเขาจะเป็นเพศที่ ๓ หรือเพศที่ ๔ ก็ตาม ดั้งเดิมเขาก็คือ ชายหรือหญิงตาม
กฎหมายนะครับ เพราะฉะนั้นก็ครบถ้วนอยู่แล้วในวรรคสองคือ ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันนะครับ
ไม่ว่าชายและหญิงมีพฤติกรรมอย่างไรก็ได้สิทธิกันอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผมว่าคงไม่ต้องไปขยายความ
นะครับ หรือถ้าเมื่อเกิดอยากจะทำให้มั่นใจว่าให้เขาเห็นว่ากฎหมายได้คุ้มครองไปถึงเขาอยู่แล้ว ใส่เข้าไปก็ได้
แต่ว่ามันจะยาวไปหรือเปล่า ขอขอบคุณครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ในส่วนนี้ผมขอว่าเดี๋ยวไปดูเลขของสภาอีกทีหนึ่ง
คือในเจตนารมณ์อยากจะบันทึกให้มันหมายความว่ารวมถึงกลุ่มคนกลุ่มนั้นด้วยนะครับ เดี่ยวผมขอไปดู
แล้วก็ปรับปรุงอีกแล้วมาดูอีกครั้งหนึ่งก็แล้วกันในส่วนนี้ ส่วนความพิการนี้ก็ โอเค. ใส่ลงไปแล้ว เดิมทีไม่มี
ก็เลยมีหมายเหตุไว้ครับ

ประธาน : เดี่ยวคุณรัชฎาภรณ์ก่อน คุณประไพภรณ์ แล้วก็คุณอำไพคะ

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : ท่านประธานคะ มาตรา ๓๐ พวกเราก็จะถือว่ามันเป็น
ยาหม้อใหญ่ในการพูดถึงความเสมอภาคนะคะ วรรคแรกอย่างที่หลายท่านพูดเราจะพูดรวมถึงบุคคล แล้ว
พอวรรคสองกำหนดว่าชายและหญิง คือมันจะย้ำว่าชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ถ้าอาจารย์วัชรินทร์

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์

สุภาภรณ์ ๙/๔

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

จะใส่พวกเพศวิถึอะไรก็อาจจะรวมไว้ตรงนี้ บุคคลไม่ว่า นี้นะคะ บอกว่า บุคคล ที่จริงถ้าเจตนาธรรมณ์ คือภาษาง่าย ๆ หมายถึงว่า คนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและเสมอภาคในกฎหมาย มันไม่เหมือนกันหรือคะ ได้รับการคุ้มครอง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คนละอย่าง

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ถ้าสมมุติว่ามันต่างกันก็ไม่ใช่ไร แล้วอาจจะ (หมายถึงรวมถึง ทั้งหญิงและชาย) พอพรรคสองที่จริงมันควรจะบอกแค่ ว่า บุคคลต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะแตกต่างกัน คล้าย ๆ กับต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มันควรจะจบแค่นี้ เพียงแต่ว่า บ้านเรามันต้องอธิบายเยอะ พรรคสองหมายถึงแค่ ว่า ต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม นั่นก็คือต้องเสมอภาค แต่พอถึงพรรคสี่ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญว่ามันจะมีการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม ก็คือมาตรการพิเศษที่รัฐกำหนดขึ้นให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสให้ใช้สิทธิเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ทำอย่างไรจะให้เห็นว่าถ้าเป็นพรรคสามก็คือ อย่าเลือกปฏิบัติแล้วทำให้ใครเสียเปรียบใคร แต่พอถึงพรรคสี่เลือกปฏิบัติก็ได้ มาตรการพิเศษนี้สร้างขึ้นก็ได้ แต่เพื่อให้ผู้ที่ด้อยโอกาสได้ใช้สิทธิเสรีภาพเท่าผู้อื่นเท่านั้น ถ้าจะดูว่าเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรมก็ดูแค่ตรงนี้แหละว่า ถ้าเลือกปฏิบัติแล้วได้เปรียบเสียเปรียบกัน หรือว่าเลือกปฏิบัติทำให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้วเขาใช้สิทธิเสรีภาพได้เท่ากับผู้อื่น ถ้าอย่างนี้จะถือว่าไม่เลือกปฏิบัติ คือดิฉันอยากจะให้อธิบายง่าย ๆ แล้วให้เห็นว่าพรรคสามกับพรรคสี่มันต่างกันตรงที่ พรรคสาม เสรีแต่ไม่เป็นธรรม แต่พรรคสี่เพื่อความเสมอภาค

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ในส่วนพรรคสองก็คือ บุคคลจะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติไม่เป็นธรรม พอใช้ใหม่ ตรงขยายนี้ไม่เอา

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ดิฉันคิดว่าอาจจะไม่จำเป็น

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แล้วก็ข้อยกเว้นต้องอธิบายให้ชัดเจน โอ.เค.

ถ้าอย่างนั้น

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ท่านประธาน ผมขอเสริมหนึ่ง อาจารย์วัชรินทร์ขอโทษนะครับ ถ้าเราเขียนเปลี่ยนใหม่เป็น บุคคลย่อมมีสิทธิและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย และจะนำความแตกต่างดังต่อไปนี้มาเป็นข้อยกเว้น ผมวงเล็บไว้ว่า อย่างไม่เป็นธรรมไม่ได้ เช่น ก็ว่าไปสิครับ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพความพิการ อะไรนี้ครับได้ลงมา มันก็จะอ่านแล้วเข้าใจง่ายใหม่ครับ ขอขอบคุณครับ

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : แล้วอย่าลืมพรรคสี่นะคะ มาตรการพิเศษ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือสรุปแล้วท่านประโกชฌ์เห็นว่าต้องอธิบายคำว่า บุคคล ให้หมายความรวมถึงตามที่ต้องการ ก็คือ ชาย หญิง ให้มันครบเลยแล้วไปปฏิบัติ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

นายประโภชน์ สภาวสุ : ในความคิดของคุณปัทมาดีนะครับ เพราะชายหญิงก็เป็น
ส่วนหนึ่งเท่านั้น แล้วก็เราต้องไล่ต่อกันมานะครับ แต่ว่าบอกเสียก่อนเลยว่า ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะ
หญิงหรือชาย แล้วก็จะนำสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ก็ไล่มาเป็นข้อ ๆ ไป มันจะกระจ่างกว่านะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มาตรา ๓๐ เราปรับไปก่อนเท่าที่ปรับได้ เดี่ยวเราไปดู
อีกทีหนึ่ง ทุกคน คงไม่ต้องแล้ว ถ้าอย่างนั้นก็ต้อง บุคคลย่อมมีสิทธิ ความพิการใน Sense ของ
สหประชาชาติมันกว้างนะครับ ก็คิดว่าคงต้องหมายเหตุไว้ด้วย เพราะความพิการตามที่เราเข้าใจมันมี ๒ คำ
ที่ผมดูในกฎหมาย มีคำว่า พุพพลภาพ อีกคำหนึ่ง ในมาตรานี้เขาเพิ่มคำว่า ความพิการ ถ้าความพิการ
น่าจะเป็นไปตามอนุสัญญานี้ เดี่ยวอย่างไรผมขอรับข้อสังเกตนี้ มีท่านไหนให้ข้อสังเกตตรงนี้ผมจะได้เอาไป
ดูอีกทีหนึ่งก็แล้วกัน

ประธาน : คุณหญิง เชิญค่ะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เมื่อสักครู่นี้เห็นท่านประธานบอกว่า เท่าเทียมกัน
มันซ้อน ก็เลยลองคิดว่า ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อย่างนี้ได้หรือเปล่าคะ มันเป็นอันเดียวกันได้ไหมคะ ถ้าได้ก็สั้นเข้าไป
อีกหน่อย แล้วค่อยไปอธิบายอย่างอื่น

ประธาน : คงไม่ต้องนะคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คุณหญิงจะจั่วหน้าว่าอย่างไรนะครับ บุคคล ต้อง
ทุกคนหรือเปล่า

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อาจารย์บอก ทุกคน ใช่ไหมคะ เองง่าย ๆ บอกว่า
ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาค และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรม

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและไม่ถูกเลือก
ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม แต่อันนี้มันคุ้มครองมันก็คือไม่ปฏิบัติ

ประธาน : และไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ทุกคน ไม่ได้ใช่ไหมคะ ถ้าภาษาง่าย ๆ ก็บอก ทุกคน
จะเข้าไหมคะ มันไม่ผิดใช่ไหมคะ ผิดไหมคะต้องถามตามกฎหมาย

ประธาน : ทุกคนทั้งหญิงและชาย แล้วก็เพศวิถี

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คุณหญิงครับ ถ้าใช้คำว่า บุคคล เราอธิบายคำว่า
บุคคล หมายถึงใคร

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คำว่า บุคคล ก็แปลว่าทั่วไปหมดแล้ว แต่ ทุกคน เป็น ภาษาชาวบ้านหน่อยมันแจกลงไปอีกว่ามัน ทุกคน นะ แต่ถ้าบุคคลมันก็คลุมไปหมด ก็คือคนนี่แหละ ถ้าเรา จะเอาอิงกฎหมาย เราก็บอก บุคคลมีสิทธิเท่าเทียมกัน อย่างนั้นก็เข้าใจใจนะคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อย่างนั้นคำว่า ทุกคน เอาออก แล้วก็ต้องไปอธิบาย คำว่า บุคคล มันหมายถึงใครอีก

ประธาน : ต้องตัดคำว่า ไม่ว่าจะ เป็นเพศหญิงหรือชาย ออกใช้ไหมคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เอาออกก่อน แล้วเดี๋ยวจะไปไว้ที่ไหนจะอธิบาย มีสิทธิ เท่าเทียมกัน มีความเสมอภาค

ประธาน : ไม่เป็นธรรม แค่นั้นจบใช้ไหมคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : มีความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตาม กฎหมาย โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดย มันจะซ้ำกันหน่อย แต่ว่าจะชัดขึ้น อย่างไม่เป็นธรรม ก็ได้

ประธาน : จะมี เว้นแต่ ต่อกันด้วยใช้ไหมคะ ต้องมีวรรคสี่ด้วยนะคะ ท่านบอกว่า วรรคหนึ่งจะจบตรงที่ ไม่เป็นธรรม วรรคสองก็จะมาเน้นถึงเรื่องของคุณคน อธิบายบุคคลที่คุณวัชรินทร์พูด เพื่อขจัด จะเอาไว้ด้วยไหมคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ต้องเอาไว้ครับ

ประธาน : จะต่อไปเลยไหมคะ เป็นวรรคเดียวกันเลยใช้ไหมคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อย่างนั้นก็ได้รับ เว้นแต่เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริม ให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น เช่น เป็นการเฉพาะกลุ่ม

ประธาน : ท่านประไพชอร์นอยากได้ภาษาง่าย ๆ ใหม่มะ คุณปัทมานักกฎหมาย
แล้วเดี๋ยวเราค่อยมาหาคำคุณหญิงคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เว้นแต่ มันต้องเว้นแต่ใคร คนที่ด้อยโอกาสหรืออะไรคะ
เว้นแต่เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคล อะไรก็ว่าไปตรงนี้

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : บุคคลผู้ด้อยโอกาส ก็ได้ แต่อันนี้ก็ไปดูถูกเขาอีกแล้ว

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : บุคคลที่มีความแตกต่าง แต่ไปอิงกฎหมายน้อย
ก็แล้วกัน แต่ที่นั่นมันจะยาว

ประธาน : ตรงที่มีความแตกต่างมันในขณะคะ ตรงที่บอกว่ามีความแตกต่าง ๑๒ อย่าง คือ
ห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเขาแตกต่างกัน ๑๒ อย่างนี้ แต่ว่าเราอาจจะย่อหน้าก็ได้คะว่า มาตรการที่รัฐกำหนด
ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสได้ใช้สิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับผู้อื่น ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดย
ไม่เป็นธรรม นั่นก็ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม เพราะวรรคสามจะห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
แต่พอวรรคสี่ ถ้าผู้ด้อยโอกาสรัฐจะต้องจัด ที่จริงต้องจัด มีมาตรการให้เสียด้วยซ้ำไป เหมือนกับเวลา
ช่อง ๙ ช่อง ๑๑ ที่เขาจะต้องมีล่ามภาษามือเวลาฟังข่าว ก็เพื่อที่จะให้ผู้ด้อยโอกาสเขาสามารถรู้ข่าวเท่าเรา
สำคัญคือเท่าเรา ถ้าได้มากกว่าเราก็ถือว่าเป็นวรรคสามเป็นความไม่เป็นธรรมอย่างนี้คะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ท่านประธานกุลทรัพย์นะคะ อย่างนี้ได้หรือเปล่านั้น
เว้นแต่ ต่อไปเลย เพราะเมื่อสักครู่นี้เราบอกว่า โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เว้นแต่เพื่อขจัด
อุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลผู้ด้อยโอกาสสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น เพื่อ
ประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น มันจะคลุมไหมคะ อย่างนี้ก็ไม่ยาว หรือไม่ก็ ผู้ด้อยโอกาส เช่น แต่ที่นั่นมันมี
อยู่ในกฎหมายแล้วก็จะไม่ต้องอธิบายเยอะอะไรใหม่คะ

ประธาน : ไม่ต้องไปพูดซ้ำ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : แตกต่างเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ มันชัดอยู่แล้ว เราก็มา
สรุปตรงนี้หน่อยหนึ่ง ก็กลับไปดูกฎหมายบอกว่า ฐานทางเศรษฐกิจ เพศ ศาสนา ก็คือพวกนี้แหละ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือเป็น Guideline ให้เขา

ประธาน : เว้นแต่เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลที่มีความแตกต่าง หรือ
ผู้ด้อยโอกาส ใหม่มะ เมื่อสักครู่นี้เสนอใช้ ผู้ด้อยโอกาส

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ให้บุคคลที่มีความแตกต่างตามมาตรานี้ ใหม่มะ

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : ไม่ได้คะ เพราะว่าคนที่มีความแตกต่างกัน ๑๒ ข้อใน
มาตรานี้คือห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเขาแตกต่างกัน ๑๒ อย่างนี้ แต่ว่าจะเลือกปฏิบัติได้ถ้าเป็นการปฏิบัติต่อ
ผู้ด้อยโอกาสแล้วให้เขาได้ประโยชน์เท่าผู้อื่น เพราะฉะนั้นมันไม่เกี่ยวกับ ๑๒ อย่างนี้ แต่ว่าเป็นผู้ด้อยโอกาส

วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เป็นมาตรการพิเศษที่รัฐจะจัดให้ผู้ด้อยโอกาสให้เขาได้สิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับผู้อื่น อธิบายง่ายก็ตรง ผู้ด้อยโอกาส เพราะฉะนั้นไม่ใช่บุคคลที่มีความแตกต่าง ส่งเสริมให้บุคคลผู้ด้อยโอกาส

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ท่านประธาน เดี่ยวจะเป็นข้อถกเถียงอีกว่า ผู้ด้อยโอกาส หมายความว่าอะไรบ้าง เพราะว่าเขาว่าการที่เขาไม่เชื่อชาติต่างกับคุณ เขาไม่ได้ด้อยโอกาสอะไรขึ้นมา อันนี้ก็ได้อีกแล้วใช่ไหมครับ ภาษาอย่างนี้ จะไปหาว่าเขาด้อยโอกาส เพราะเขาไม่รู้ภาษาไทยก็กลายเป็น ด้อยโอกาสก็อาจจะไม่ใช่

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ไม่ใช่ค่ะ ตรงวรรคสามก็คือคนที่แตกต่างกันอย่างที่ท่าน ยกมาห้ามไปเลือกปฏิบัติเพราะเขาเป็นคนเหมือนกัน ต้องให้โอกาสเขาเท่ากันในวรรคสาม อย่าเลือกปฏิบัติ เพราะคนมีแตกต่างกัน ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติทั้งหลาย ห้ามอย่าไปเลือกปฏิบัติ แต่วรรคสี่บอกว่า คุณอาจจะ ปฏิบัติเป็นพิเศษต่อบางกลุ่มเพื่อที่จะให้เขาได้สิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับเรา นั่นก็คือผู้ด้อยโอกาสใน วรรคสี่ วรรคสามเท่านั้นที่บอกว่า ๑๒ อย่างที่ท่านยกมาห้ามเลือกปฏิบัติ เพราะเขาเป็นคนเหมือนกันกับเรา อย่าไปกีดกันเขา อย่าไปอะไรทั้งนั้น เพราะเขาเป็นคนเหมือนเรา อันนั้นเป็นวรรคสามที่บอกว่าอย่าเลือก ปฏิบัติ ถ้าคุณเลือกปฏิบัติเมื่อไรกลายเป็นความไม่เป็นธรรมทันที อันนั้นก็ถือเป็นวรรคที่เปิดเสรีทั่วไป พอมี วรรคสี่ขึ้นมา วรรคสี่เท่านั้นที่บอกว่ามันมีมาตรการพิเศษที่รัฐจะทำให้เป็นพิเศษเลยสำหรับผู้ด้อยโอกาส บางกลุ่ม ทำให้เขาแล้วเขาจะได้สิทธิเท่าผู้อื่น นี่คือการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม หรือไม่ถือว่าขัดรัฐธรรมนูญ มันคนละอย่างค่ะ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ท่านประธาน ถ้าอย่างนั้นเราก็ต้องเขียนให้ชัดว่า ผู้ด้อยโอกาส คือใคร ก็ต้องลงไปรายละเอียดอีก เจตนารมณ์จะสืบสนไม่ได้แล้วนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : บางทีพอเขียนละเอียดท่านก็ว่าเยอะ อย่างนี้ท่านบอก ไม่เข้าใจ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : คือผมอยากให้ใช้คำพูดง่าย ๆ นะครับ อธิบายอะไรก็อย่าไปใช้ คำพูดที่เขียนในมาตราข้างบนแล้วลงมาอธิบาย แล้วใช้คำพูดเดียวกัน มันก็จะไม่ได้ประโยชน์แห่งการเป็น เจตนารมณ์นะครับ แต่พอมันคลุมเครืออย่างนี้ผมก็จะยอมไม่ได้อีกเหมือนกันครับ เพราะว่าผู้ด้อยโอกาส เพราะมันไปคลุมเครืออยู่ในความพิการอย่างไรครับ ในนี้มันมีข้างบนมันเขียนความพิการ ผมก็เหมารวมว่า คงหมายถึงความพิการระมังถึงด้อยโอกาส สภาพทางกาย สุขภาพ อันนี้ใช่ แต่พอ เพศ ภาษา เชื้อชาติ มันไม่ใช่แล้ว แล้ววิ่งไปฟังอภิปรายท่านอภิปรายมานี้บอกว่าไม่ใช่ทั้งหมดเลย เป็นอีกหมวดหนึ่งต่างเลย ก็ต้องขอคำอธิบายเพิ่ม

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ดิฉันขออนุญาตอีกนิดหนึ่ง ตรงที่คนพิการหรือสภาพทางกาย ก็คือเขาบอกว่าห้ามไปกีดกันก็เปิดโอกาสให้ แต่เมื่อเปิดโอกาสให้แล้วถ้าเขาเป็นคนที่มีโอกาสน้อยกว่า

คนอื่นเราก็ต้องเสริมให้กับเขาด้วยนะคะ อย่างเช่น คนตาบอดเขาอยากจะทำอะไรเราไม่ไปกีดกันเขา เราไม่ได้บอกว่าห้ามอะไรอย่างนั้นนะคะ แต่ในขณะที่เดียวกันเพื่อให้เขาได้สิทธิเท่าผู้อื่น เราอาจจะมีมาตรการพิเศษอย่างอื่น เช่นสมมุติเราบอกว่า ไม่ห้ามที่จะไปลงคะแนน แต่เราต้องมีมาตรการพิเศษให้เขาด้วยการที่จะให้ทำเป็นภาษาอักษรเบลล์ให้เขา เพื่อที่จะให้เขาได้ใช้สิทธิเท่ากับผู้อื่น แต่เริ่มต้นเราก็ไม่กีดกันเขาแล้ว คือ พรรคสามห้าไม่กีดกัน ไม่ว่าเขาจะแตกต่างกันด้วยสภาพอะไรก็ตาม แต่เมื่อเขาต้องยกว่าผู้อื่นเราก็ต้องมี มาตรการพิเศษในพรรคสี่เพื่อที่จะเสริมให้กับเขา เพื่อให้เขาได้ใช้สิทธิเท่าผู้อื่นนะคะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เมื่อสักครู่นี้ดิฉันเสนอว่า โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่าง ไม่เป็นธรรม ทีนี้เราก็เว้นแต่เลย ดิฉันเขียนว่า ไม่ให้เขียน ผู้ด้อยโอกาส เพราะอาจารย์บอกว่าเดี๋ยวจะต้องไป อธิบายว่า ผู้ด้อยโอกาส เป็นใคร ดิฉันก็เลยบอกว่า เว้นแต่เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลที่มีความ แตกต่างตามมาตรานี้ไม่ได้หรือคะ อาจารย์บอกไม่ใช่หรือคะ อันนี้เขาบอกไม่ให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ถูกไหมคะ คือไม่ให้เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าเขาจะพิการหรืออะไรต้องให้เขาทำได้ เหมือนอย่างที่อาจารย์เมื่อก่อน เข้าสอนในธรรมศาสตร์ไม่ได้แล้วเขาก็ไปแก้กฎหมายจนกระทั่งเข้าสอนได้ ตาบอดแล้วทำงานราชการไม่ได้ เดี่ยวนี้ก็แก้กฎหมายแล้ว ทีนี้อันนี้เราบอกว่าจะต้องขจัดอุปสรรคให้เขาสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์สูงสุด พรรคนี้นั้นไม่ใช่ขยายความของพรรคสามหรือคะ พรรคสามและ พรรคสี่

ประธาน : อาจารย์อำไพคะ เมื่อสักครู่นี้เห็นยกมือไว้

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขอบคุณคะ กำลังมองอย่างนั้นนะคะ จริง ๆ นื่อง ๆ ที่ฟังหรือจากขบวนการก็น่าจะมีส่วนร่วมด้วยในตรงนี้ ดิฉันมองว่าพรรคสี่มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นจริง ๆ เพื่อส่งเสริมและขจัดอุปสรรคของบุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องต่าง ๆ ตามพรรคสาม คงไม่ได้ขยายเพิ่มไป ถึงผู้ด้อยโอกาส เพราะว่าจริง ๆ ผู้ด้อยโอกาสก็คือตามนี้คะ ตามพรรคสามก็ถือว่าด้อยโอกาสทั้งหมดอยู่แล้ว แต่ความแตกต่างเหล่านี้ส่วนหนึ่งด้อยโอกาส เพราะฉะนั้นถ้าเราจะแยกว่าพรรคสี่เพิ่ม ผู้ด้อยโอกาส เข้าไป ดิฉันว่ามันจะเพิ่มเกินเลยจากพรรคสามหรือเปล่า คิดว่ามันสัมพันธ์กันนะคะ

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ขออนุญาตนะคะในความหมายของพรรคสามก็คือว่า คนที่มีความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ ทางเพศ อายุ หรือฐานะทางเศรษฐกิจก็ตามห้ามเลือกปฏิบัติ ถ้ามีอะไร ก็ตามให้เขาเข้ามาแข่งขันหรือได้รับสิทธิตามกติกาเดียวกัน แต่พอพรรคสี่ก็เป็นมาตรการที่เสริมให้บุคคล ถ้าไม่พูดถึงความแตกต่างก็คือ ให้บุคคลได้ใช้สิทธิเสรีภาพเท่าผู้อื่น นั่นก็คือให้บุคคลที่ยังไม่ได้รับสิทธิ เสรีภาพได้เท่าผู้อื่น ถ้าเราไปอิงตามพรรคสาม เราบอกว่าห้ามเลือกปฏิบัติเพราะคนมีฐานะทางเศรษฐกิจ ต่างกัน หรือว่าสุขภาพต่างกัน เวลาเรามีมาตรการพิเศษเราต้องมีให้ผู้ที่สุขภาพด้อยกว่า ไม่ได้แปลว่า

เราต้องไปให้มาตรการพิเศษสำหรับผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ อย่างนั้นนะคะ หรือถ้าเราบอกว่าอย่าเลือกปฏิบัติ เพราะคนมีเชื้อชาติต่างกัน นั่นก็แปลว่าถ้าเราจะมีมาตรการพิเศษต้องมีให้กับเชื้อชาติที่ไม่ใช่เชื้อชาติหลัก คือมันจะมีความแตกต่างอยู่นะคะ เพราะฉะนั้นวรรคสามถึงได้บอกว่าอย่าเลือกปฏิบัตินะ มีอะไรก็ตาม คุณอย่าไปบอกว่าเชื้อชาตินี้ทำได้ เชื้อชาตินี้ทำไม่ได้ ใครก็ตามถ้าแตกต่างกันอย่างนี้ทำได้ นั่นคือการให้เสรี แต่เขาบอกถ้าเสรีอย่างนี้มันก็จะเกิดระบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา วรรคสี่เป็นวรรคที่เพิ่มให้มีมาตรการ สำหรับผู้ที่แขนสั้นกว่า มาตรการพิเศษหรือคนขาสั้นกว่า มาตรการพิเศษก็คือการต่อแถมเพื่อที่จะให้แข่งขัน ได้ในกติกาเดียวกัน เพราะฉะนั้นมาตรการพิเศษตรงนี้เหมือนกับ ถ้ายกตัวอย่าง อย่างเช่นการที่ไปทำ ทางเท้าให้กับคนตาบอด ให้เขาใช้สิทธิเสรีภาพได้เท่ากับผู้อื่น แต่เราคงไม่ไปทำมาตรการพิเศษให้คนตาบอด อยู่แล้ว เพราะนั่นเขาใช้สิทธิเสรีภาพได้อยู่แล้ว อย่างนี้คือหมายถึงว่าถ้าพูดให้เข้าง่าย ๆ เวลาเราคุยกับ ชาวบ้านก็คือผู้ที่ด้อยกว่าคนอื่น ด้อยทางเศรษฐกิจ ด้อยทางโอกาส อะไรก็ตาม แต่ถ้าท่านบอกว่าถ้าใช้สิทธิ เข้าไปว่าด้อยโอกาส มันจะเป็นปัญหาต้องตีความ ก็ไม่เป็นไรไม่ใส่ก็ได้ เพียงแต่ว่าอยากอธิบายว่า มาตรการพิเศษที่กำหนดขึ้นก็คือให้คนที่ไม่ได้รับสิทธิเท่าผู้อื่นได้สิทธิเท่าผู้อื่นเท่านั้น แต่ถ้าสมมุติว่า วรรคสามที่บอกว่าห้ามเลือกปฏิบัติ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมต่างกัน เราอธิบายได้ว่าถ้าเขาทำผิด เหมือนกัน ดิฉันจะถามชาวบ้านเสมอว่าบุกรุกป่าสงวนผิดกฎหมายไหม ผิด แต่การเลือกปฏิบัติเพราะฐานะ ทางสังคมหรือเศรษฐกิจต่างกันถามว่า ถ้าชาวบ้านเข้าไปปลูกข้าวในเขตป่าสงวนถูกจับไหม ถูกจับ ถ้าผู้ที่มี ฐานะทางสังคมเข้าไปปลูกบ้าน ๓ หลัง ในเขตป่าสงวนก็ไม่ถูกจับ ถ้าอย่างนี้คือการเลือกปฏิบัติที่ทำให้ คนหนึ่งได้เปรียบอีกคนหนึ่ง ผิด ขัดรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าเป็นวรรคสี่ทำเพื่อให้คนกลุ่มหนึ่งได้มีสิทธิเท่าเทียม กับผู้อื่นถือว่าไม่เลือกปฏิบัติ แต่ทำให้เขาโดยเฉพาะ แต่เขาก็จะได้สิทธิเท่าผู้อื่นเท่านั้นเอง ก็แล้วแต่ที่ท่าน จะเขียนอธิบายว่าอย่างไร

ประธาน : ตกลง Wording

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คำว่า ผู้ด้อยโอกาส ก็ได้ถ้าอย่างนั้น คืออย่างนี้ได้ไหม ครับ จริง ๆ แล้วมาตอนนี้เราพูดถึงสิทธิอย่างเดียว ที่จริงมันทั้งสิทธิเสรีภาพ ที่นี้ปัญหาว่าบุคคลย่อมมีสิทธิ เท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ที่จริงมันเสมอภาคในกฎหมาย แล้ว คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน ที่นี้มันจะสื่อใหม่คำว่า เสมอภาค Equal before the law มันจะสื่อใหม่

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท : ถ้าวรรคสามมันเป็น แต่ถ้าวรรคสี่มันจะเป็น Equity ค่ะ
อาจารย์

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือจะเข้าใจใหม่ที่มีความเสมอภาคและได้รับการ คุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มันต้องมีด้วยนะครับ คือไม่ใช่ว่าเลือกปฏิบัติโดยกฎหมาย น่าจะ เต็มไปหน่อยนะครับ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เว้นแต่เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคล

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๑๐/๕

สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ในกฎหมายไม่มีเราเขียนขึ้นมาเอง และเพื่อประโยชน์
สูงสุดของบุคคลนั้น ก็คือต้องเป็น The best interest

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ท่านประธานคะ กุลทรัพย์นะคะ เมื่อสักครู่นี้อาจารย์
บอกว่าเท่าเทียมกัน คือ เสมอภาค แปลว่า เท่าเทียมกัน ใช่ไหมคะ เพราะฉะนั้นไม่เขียนซ้ำแล้วมันจะคลุม
หรือเปล่า ที่แรกเสนอว่า มีความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ถ้าเต็ม อย่างเท่าเทียมกัน โอ.เค. ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : มันซ้ำที่ว่า บุคคลมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาค
และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ถ้าจะเอาอย่างนั้นก็ซ้ำไปหน่อย โดยไม่ถูกเลือก
ปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม มันคลุมไหมคะ เพราะว่าเสมอภาค แปลว่าเท่าเทียมกันในทุก ๆ อย่างเลย เราก็
ไม่ต้องบอกเสมอภาคในกฎหมายใช่ไหมคะ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ในกฎหมายกลับคุ้มครอง คือสำคัญอยู่ที่ตรงนั้น

ประธาน : ที่คุณหญิงพูดว่าตัดคำว่า อย่างเท่าเทียมกัน ออก โดยใช้คำว่า โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม มาแทน มันจะคลุมใหม่ ให้มันเป็นภาษาคำพูดที่ง่าย ๆ ว่าอย่างนี้มันจะได้ใหม่

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ไม่อย่างนั้นเอาคำในกฎหมายเขา บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มันชัดไปแค่นั้น ไม่รู้จะเอาคำอื่นมาแทนได้อย่างไร

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คุณหญิงครับ ถ้ามีคำว่า ความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โอ.เค. อันนี้ มันสื่อทั้งอันแรก คือเสมอภาคในกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน จริง ๆ เราเอาคำว่า กฎหมาย มาต่อท้าย ที่นี้ คุ้มครอง ถ้าเราเอา เสมอภาค และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นตัด บุคคลย่อมมีสิทธิ ดีไหมคะ ไม่ต้องเท่าเทียมกัน บุคคลย่อมมีสิทธิ มีความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เว้นแต่

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ท่านประธานคะ กุลทรัพย์คะ อันนี้อ่านแล้วดูแล้วมันมุ่งไปในเรื่องกฎหมายอย่างเดียว สิทธิอื่นไม่ได้พูดใช่ไหมคะ แต่ว่าหัวใจจั่วคำว่า เสมอภาค ไว้

นายณัฐพล จันทศิริภาส : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม ณัฐพล จันทศิริภาส นะครับ ขอแสดงความคิดเห็นนิดหนึ่ง แต่ว่าไม่แน่ใจว่าจะถูกต้องหรือเปล่านะครับ ผมคิดว่าตรงมาตรา ๓๐ นี้ผมมองเป็นเรื่องของความเสมอภาค เน้นไปที่ความเสมอภาค ส่วนเรื่องสิทธิ ผมมองเป็นในเรื่องของมาตรา ๒๙ ซึ่งมาตรา ๒๙ วรรคสอง บอกว่า ต้องเป็นการบังคับใช้ทั่วไป ไม่มุ่งใช้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ผมมองว่าตรงนี้เป็นหลักความเสมอภาคอย่างหนึ่งซึ่งเขาเอามาไว้ในมาตรา ๒๙ นี้ ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิอยู่แล้ว ซึ่งสิทธินี้ก็ต้องมีความเสมอภาคกัน ผมมองในลักษณะอย่างนั้นนะครับ แล้วก็มาตรา ๓๐ ก็ไม่แน่ใจว่าควรจะได้เรื่องของสิทธิไปด้วยหรือเปล่า แต่ผมคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องของเน้นไปที่ความเสมอภาค ถ้าเกิดผมเสนอแนะครับผมคิดว่าน่าจะเป็นข้อความที่เขียนมาตั้งแต่แล้ว โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม คิดว่าน่าจะเป็นครอบคลุมพอสมควร เพราะว่าคำว่า เว้นแต่ ผมคิดว่ามันไม่ใช่กรณี เว้นแต่ ในความเข้าใจของผมก็คือว่า มาตรา ๓๐ นี้รับรองความเสมอภาคใช่ไหมครับ แล้วหลักหนึ่งของความเสมอภาคก็คือ ต้องไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม พอไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม ก็คือหมายความว่า การเลือกปฏิบัติโดย อายุ เพศ ความพิการ กฎหมายบอกว่า คือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม แต่ถ้าเกิดคุณเลือกปฏิบัติเพราะเพศ ความพิการเพื่อให้เขาจัดอุปสรรคของเขาไป ตรงนี้กฎหมายถือว่าไม่ใช่กรณีที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ผมมองว่า วรรคสามกับวรรคสี่เป็นเรื่องความหมายของคำว่า เป็นธรรม หรือไม่เป็นธรรม ขอขอบคุณมากครับ

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : เชิญคุณรัฐภาภรณ์

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : พรรคสามถึ่ถือว่าเป็นเรื่องของความเสมอภาค แต่อาจจะไม่เป็นธรรม เป็นเสรี เป็น Equality ก็คือต้องเท่าเทียมกัน แต่พอพรรคสี่เป็น Equity ก็คือเรื่องของความ เป็นธรรม เรื่องของการที่จะต้องขจัดปัญหา ขจัดอุปสรรค ก็คือให้เขาได้มีโอกาส เพราะไม่อย่างนั้นถ้าไม่มี พรรคสี่มันก็คือใครดี ใครได้ มือใครยาวสาวได้สาวเอา เพราะฉะนั้นมันไม่ใช่ความเป็นธรรม แต่มันเป็นเสรี ก็คืออย่าไปปิดกันเขาทั้งนั้น แต่ถ้าจะให้คนแขนยาวกับคนแขนสั้นแข่งกันได้อย่างเป็นธรรม คุณต้องมี มาตรการทำให้คนแขนสั้นมีโอกาสแขนยาวเท่ากับเขาเสียก่อน แล้วค่อยไปแข่งในกติกาเดียวกัน เพราะฉะนั้นพรรคสี่เขียนอย่างไรก็ได้ค่ะ แต่ให้รู้ว่าเพื่อสร้างความเป็นธรรมขึ้นมา ในความแตกต่างใน พรรคสามนี่ละ พรรคสามแตกต่างกันอย่าเลือกปฏิบัติ ต้องเปิดโอกาสให้เขาทุกคน แต่พอพรรคสี่มาคุณต้อง สร้างความเป็นธรรมขึ้นในความแตกต่างที่มันเกิดขึ้นในพรรคสาม เขียนอย่างไรก็ได้

ประธาน : คุณหญิง เชิญค่ะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : กุลทรัพย์นะคะ เมื่อสักครู่นี้เองเขาบอก โดยไม่ถูก เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม จบ ที่นี้เราไม่เอาแล้วแต่แล้ว เราบอกว่า และการขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้ บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ จนถึงบุคคลนั้น ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อย่างนี้ชัด ไหมคะอาจารย์

ประธาน : ได้ค่ะ ก็คือ ให้ต้องมี พรรคสี่ตัดทิ้งไม่ได้แค่นั้นเอง

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เราไม่เอา เว้นแต่ เราออกไปเลยว่าถ้าเผื่อทำอย่างที่ว่า นี้สำหรับคนพวกนี้คือทำได้ ถ้าเขียนอย่างนี้ก็เข้าใจว่าทำได้ แต่ถ้าเผื่อว่าไม่ใช่คนเหล่านี้แล้วไม่ต้องทำ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้น โอ.เค. นะคะ ทุกคนเห็นชอบด้วยนะคะ ดิฉันคิดว่าเดี่ยวเราจะเลิก ตอน ๑๖.๓๐ นาฬิกา ดีไหมคะ อีกสักมาตราหนึ่ง ก็สรุปตามที่คุณหญิงบอกดีไหมคะ มาตรา ๓๑ ค่ะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ที่หมายเหตุไม่ดูหรือครับ

นายคณิต วัลยะพีชร์ : หมายเหตุผมว่าคงไว้ดีกว่าดีครับ เพราะว่าเรื่องความพิการ เป็นของใหม่ ถ้าเป็นของใหม่มันเพิ่งปรากฏก็ใส่ไว้ในหมายเหตุดีกว่า

ประธาน : โอ.เค. นะคะ ถ้าอย่างนั้นมาตรา ๓๑ ค่ะ

นางสาววนิดา ทิพย์วนจินดา :

มาตรา ๓๑ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือ ลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เจตนารมณ เจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีความเสมอภาคภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป เว้นแต่ถูกจำกัดไว้โดยกฎหมาย หรือกฎที่ออกมาโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่ารวมถึงพนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น ซึ่งบุคคลดังกล่าวถือเป็นกลไกสำคัญของรัฐในการปฏิบัติตามหรือบังคับ ใช้กฎหมาย ย่อมอยู่ในฐานะที่จะให้คุณ ให้โทษแก่ประชาชน หรือทางการเมือง ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่นหรือ ระดับชาติ จึงอาจถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญบางประการ อย่างไรก็ตามกฎหมายหรือ กฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายต้องมีวัตถุประสงค์เฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

๑. เกี่ยวกับการเมือง
๒. เกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถภาพหรือการรักษาวินัย
๓. เกี่ยวเนื่องกับคุณธรรมหรือจริยธรรม

หมายเหตุ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประธาน : เติญคะ เจตนารมณณะคะ ช่วยดูนิดหนึ่งเพราะว่าแต่ละมาตราจะสั้นลงไป

นะคะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็อธิบายให้ชัดขึ้น คล้าย ๆ กับขยายความให้ชัด คือ กฎหมายมันเขียนสั้น ๆ ทีนี้ก็ช่วยกันดูก็แล้วกัน อันนี้ผมเขียนขึ้นมา ปัญหาที่เราเคยคุยกันว่าหลักการที่ว่านี้ มีการบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับแรกอย่างไรตรวจสอบหรือยัง ช่วยตรวจหน่อยตรงนี้ มันเริ่ม ๒๕๕๐ หรือว่า ก่อนหน้านั้นก็มี ตรวจสอบตรงนี้ด้วย

ประธาน : เติญคะ

นายณพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : นพรัตน์นะครับ ขอสอบถามเรื่องไปอ้างอิงถึงรัฐธรรมนูญ ฉบับก่อน ๆ ไม่ทราบว่าจะให้อ้างอิงทุกมาตราไหมครับ เพราะบางวรรคอาจจะเป็นคนละฉบับกันนะครับ วรรคหนึ่งฉบับหนึ่ง อีกวรรคหนึ่งก็จะเป็นรัฐธรรมนูญอีกฉบับหนึ่งนะครับ การอ้างอิงก็จะเยอะมากครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เราเคยตกลงกันทำนประธาน เดิมที่พอเราหมายเหตุ ก็จะหมายความว่าหลักการนี้มันเคยบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับไหน เป็นต้นมาทำนองนั้น คือหลักการดังกล่าว ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับไหนเป็นครั้งแรก ทีนี้น้องเขายกมาว่ามันมีหลายวรรค ผมอยากจะให้เห็นว่า หลักการนี้มีในกฎหมายไทยเมื่อไร เวลาที่มีการอ่านหรือค้นคว้ามันจะได้สืบไปได้

ประธาน : เติญคุณคณิตคะ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอบคุณครับ ผม คณิต ครับ ทบทวนกันนิดหนึ่งนะครับถ้าเพื่อเกิด ขึ้นกับกับปี ๒๕๕๐ เลยทุกคำทุกตัวอักษร อันนั้นคือคงเดิม แต่ถ้ามีเพิ่มหรือมีเปลี่ยนแปลงอันนี้ไม่ใช่ว่า คงเดิมแล้ว ใ้ใหม่ครับ ส่วนที่ว่าคงเดิม เพราะฉะนั้นก็ต้องขอเป็นว่าแต่ละมาตรานั้นมีคงเดิม วรรคหนึ่ง

วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เพิ่มเติมวรรคสอง ซึ่งเอามาจากไหน หรือคงเดิมมาจากอันไหน ถ้าเป็นอย่างนั้นก็จบนะครับ อันนี้เสริมเพื่อจะได้ตรงกัน

ประธาน : ถือว่าเป็นหลักในการที่เราจะพิจารณานะคะ เชิญพรรัตน์คะ

นายพรรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : ยังมีข้อสงสัยชนิดหนึ่งนะครับ ก็คือบางครั้งในวรรคเดียวกันก็จะมีหลักที่มันเพิ่มเติมขึ้นมาในรัฐธรรมนูญฉบับหลังอีกในหลาย ๆ หลักเหมือนนะครับ

ประธาน : แต่มันมีหลักที่เพิ่มเติม ถ้าเขียนว่า คงเดิม อย่างที่คุณคณิตพูด ก็หมายถึงว่า ถ้าคงเดิม สมมุติในกรณีอันนี้ก็หมายถึงว่ามันเหมือนกับปี ๒๕๔๐ เลยทีเดียว แต่ว่าถ้ามันไม่เหมือนกับปี ๒๕๔๐ ก็อาจจะบอกว่า วรรคหนึ่ง ตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ใช้ใหม่คะ วรรคนี้รัฐธรรมนูญฉบับไหน ก็ต้องมีการบันทึกให้ชัดเจนในลักษณะเช่นนั้น ถ้าพูดถึงบันทึกเหมือนมาตรา ๓๑ นี้ก็หมายถึงว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเลยนะคะ ในลักษณะเช่นนี้ ท่านคณิตคะ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอบคุณครับ ผม คณิต นะครับ ผมเข้าใจว่าที่น้องเขาพูดนี้ ต้องการให้ตรงกันนะครับ ที่นี้ย้อนกลับมาถึงมาตรา ๓๐ เมื่อกี้ มาตรา ๓๐ เมื่อกี้ทางท่านวัชรินทร์บอกว่า วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสี่เหมือนกันกับปี ๒๕๔๐ วรรคสามเพิ่มคำว่า ความพิการ เข้ามา เพราะฉะนั้น ตรงนี้เราก็บอก หมายเหตุคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ นะครับ อาจจะต้องขยายความนิดหนึ่งว่า เพิ่มเฉพาะคำว่า ความพิการ เข้ามา อาจจะต้องเติมตรงนี้ ขอบคุณครับ

ประธาน : ขอบคุณค่ะ คุณวัชรินทร์

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ขอนิดหนึ่ง คือหมายความว่า ถ้าคงเดิม หมายถึง คงเดิมทุก Wording หรือเปล่า หรือว่าหลักการ ถ้าเอาหลักการก็จะง่ายในการบันทึก ถ้าใช้ว่า โอ.เค. ใหม่ อาจจะปรับปรุงนิดหนึ่งอย่างนี้ แต่หลักการมันเป็นไปตามนี้ ถ้าใช้คำว่า หลักการดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับจะได้ใหม่ คือถ้าเอาคงเดมนี่หมายถึงคงเดิมทุกถ้อยคำ เพราะเป็นที่เข้าใจ อันนี้ หมายถึง คงเดิมตามทุกถ้อยคำ แต่ที่นี้บางทีเขาปรับถ้อยคำ แต่หลักการเหมือนเดิม ที่นี้ผมก็คิดว่าน่าจะใช้ให้เหมือนกันหมด คือจะใช้คำว่า หลักการ ดีใหม่ หลักการดังกล่าวเป็นคงเดิมตามรัฐธรรมนูญปีไหน อย่างนี้ หรือว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับไหน

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๑๒/๑

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขออนุญาตครับ คือถ้าเมื่อเกิดเหมือนทุกตัวอักษรผมว่าน่าจะเป็นคงเดิม แต่ถ้าเมื่อเกิดเพิ่มคำหรือปรับคำก็อาจจะใช้คำว่า คงเดิม โดยปรับถ้อยคำ หรือว่าโดยเพิ่มคำว่า ความพิการ อย่างนี้ก็ชัดเจน ให้เห็นว่าอันอื่นคงเดิมนะ จะปรับปรุงคำจากไหนเป็นไหน หรือเพิ่มคำไหนขึ้นมา คนอ่านปุ๊บจะเข้าใจชัดเจน อย่างนั้นน่าจะทำให้เข้าใจง่ายขึ้นครับ

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : แล้วถ้าเกิดเอา ๒ มาตรฐานมารวมกัน อยู่ในมาตราเดียวกัน จะว่าอย่างไร

ประธาน : ดิฉันคิดว่าเป็น Record ไว้ ถ้าเราจะได้มองเห็นนะคะว่ามันจะเป็นเหมือนกับประวัติศาสตร์ที่ให้เห็นว่ามันไปอย่างไร มาอย่างไร ดิฉันว่าน่าจะหมายเหตุไว้จะคะ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ถ้าเมื่อเกิด ๒ มาตรฐานมารวมกัน ก็คงหมายเหตุนะครับ พรรคหนึ่ง คงเดิมตามมาตราไหน พรรคสอง คงเดิมตามมาตราไหน พรรคไหน เพราะบางที่เขาดึงมาแค่พรรคหนึ่งของมาตรานั้นใช้ใหม่ครับ ถ้าเป็นอย่างนั้นปุ๊บก็จะรู้ว่าไม่ได้เปลี่ยนแปลงนะ ย้ายที่เท่านั้นเอง หรือจัดหมวดหมู่ใหม่ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญคะ ไม่ทราบท่านใดมีประเด็นตรงไหนอีกไหมคะ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงนะคะ มาตรา ๓๑ ในเรื่องของการร่างของฝ่ายเลขานุการ ฝ่ายนักวิชาการ คงเดิมไปก่อนนะคะ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ผมขอลาท่านวัชรินทร์นิดหนึ่งครับ ย่อมอยู่ในฐานะที่จะให้คุณให้โทษแก่ประชาชนหรือทางการเมือง ไม่ว่าจะไร่นี้ครับ ช่วยอธิบายตรงนี้นิดหนึ่งครับว่ามันมาอย่างไร ผมตามไม่ทันครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือเจ้าพนักงานของรัฐ คือคล้าย ๆ กับมีอิทธิพล เช่นเป็นผู้ว่า หรือเป็นผู้กำกับ ก็อยู่ในฐานะที่อาจจะให้คุณให้โทษทางการเมืองได้ในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ อย่างเช่น อาจจะชักจูงให้คนนั้นลงคะแนนอะไรอย่างนี้ ตรงนี้เขาถึงจำกัดสิทธิ จริง ๆ แล้วข้าราชการก็มีสิทธิเหมือนกัน เพียงแต่จำกัดเฉพาะเกี่ยวกับการเมือง หรือวินัยหย่อนสมรรถภาพ เช่น ถูกกักบริเวณ ตำรวจ อะไรอย่างนี้ ซึ่งมันปฏิบัติที่แตกต่างกัน หรือเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะต้องปฏิบัติพิเศษกว่าคนทั่วไป

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ท่านประธานคะ ขออนุญาตคะ มันน่าจะบอกว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐนี่นะคะ ถือเป็นกลไกสำคัญของรัฐในการปฏิบัติหรือใช้ น่าจะใส่คำว่า หรือใช้อำนาจ คือเป็นคนที่จะใช้อำนาจบังคับ ซึ่งมันจะเป็น ให้คุณให้โทษแก่ประชาชน ที่จริงมันไม่ได้เน้นว่า ทางการเมือง อย่างเดียวนะคะ เพราะว่าพอเราบอกว่าเรื่องสมรรถภาพ คำว่า สมรรถภาพ มันหมายถึง ผลของการทำงาน แล้วก็ วินัยหรือจริยธรรม จริยธรรมก็คือแม้กระทั่งไม่เลือกปฏิบัติจะต้องไม่ทำผิดอะไรต่ออะไรอย่างนี้คะ เพราะมันอาจจะกว้างกว่าเรื่องการเมืองอย่างเดียว แค่นั้นละคะ

ประธาน : จะตัดเป็นอย่างไรคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือเป็นตัวอย่าง หมายความว่าที่ยกตัวอย่างนี้เป็น
ตัวอย่างอันเดียวนะครับ เป็นตัวอย่างอันเดียวแค่นั้นเอง แต่ถ้าจะใส่ไปทางอื่นด้วยก็ใส่ลงไปได้

นางรัฐภาภรณ์ แก้วสนิท : ไม่เป็นไรคะ สละสิทธิ์ก็ได้คะ

ประธาน : คือดิฉันคิดว่าบังเอิญอย่างนี้นะคะ เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกาแล้ว ดิฉันคิดว่า
เป็นไปได้ไหมคะว่าตอนนี้คงตรงนี้ไปก่อน แต่ว่าท่านคณะกรรมการอาจจะต้องกลับไปดูอีกครั้งหนึ่ง
และมีประเด็นอะไรที่อาจจะมองเห็นว่าน่าที่จะมีการปรับเปลี่ยน อาจจะนำมาขอทบทวนในคราวหน้าก็ได้
แล้วเป็นไปได้ไหมคะ ดิฉันเองอยากจะให้ที่เหลือนั้น อยากจะให้คณะกรรมการไปศึกษาดู แล้วก็จริง ๆ
ต้องขอบคุณฝ่ายวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ปรึกษาที่ยอดเยี่ยม คือท่านวัชรินทร์ที่ช่วยดู ท่านก็ตั้งใจจริง
นะคะ แต่ว่าขณะเดียวกันเราก็คิดว่าเพื่อที่ว่าการมีส่วนร่วมนะคะ ก็อยากจะขอให้กรรมการทุกท่านลอง
ไปดู แล้วถ้าเผื่อลองดูว่าถ้า Wording อะไรที่มันสามารถที่จะเป็นในลักษณะที่เป็นความต้องการของ
ภาคประชาชนที่เราไปรับฟังความเห็นมาจากมหาสารคามที่บอกว่า ๑. อยากจะให้หนังสืออ่านได้ง่าย ๆ
อยากให้ประชาชนอ่านได้ง่าย ๆ อะไรทำนองนี้ ถ้าเราสามารถปรับ Wording ที่มันไม่ผิดเนื้อความนะคะ
แต่ว่าเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย ตรงนี้จะเกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าอันนี้เราฟังมาจาก
ภาคประชาชนนี่นะคะ ถ้าตรงนี้ได้ก็อยากจะฝากด้วย เพราะฉะนั้นดิฉันเองขออนุญาตว่าคราวหน้ามาต่อ
ได้ไหมคะ แต่ในขณะเดียวกันบางทีคุณประโกษณ์เข้ามาที่หลัง เราตกลงกันว่าเราจะดูเรื่อง Content เรา
พยายามจะปรับ Wording พอสมควร แต่ตอนจบสุดท้ายก่อนที่จะออกนั้นเราจะขอความกรุณาคุณหญิง
ช่วยดูอีกครั้งหนึ่ง ตรวจสอบออกมาให้เป็นภาษาที่ถูกต้องค่ะ อันนั้นเราได้ตกลงกันไว้ในขณะนี้คะ

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : ขอเรียนเพิ่มเติมนะคะ วันพุธที่ ๒๐ เวลา ๑๐ โมงเช้าเป็น
คณะกรรมการคณะใหญ่ นะคะ แล้วก็วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ คืออนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
๑๓.๓๐ นาฬิกา ห่องนี้เหมือนเดิมคะ

ประธาน : ค่ะ ก็จะมีวันพุธที่ ๒๐ นะคะ แล้วก็วันที่ ๒๑ เป็นคณะอนุของเรานะคะ
เพราะฉะนั้นก็ขออนุญาตฝาก เชิญคุณวัชรินทร์คะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คืออันนี้ต้องเรียนว่าคือผมก็เป็นห่วงว่ามันจะไม่เดิน
ผมก็พยายามเขียนเมื่อเช้านี้ ส่วนนี้ก็เพิ่งเสร็จเมื่อคืนนี้เอง เมื่อเช้าผมก็ให้น้องเขามาพิมพ์ ก็เลยอยากจะ
ฝากว่าท่านอนุกรรมการก็ช่วยไปดูหน่อย เพราะผมก็เขียนขึ้นอย่างไร ๆ นะครับเพราะไม่มีเวลา อยากจะ
เรียนว่าเขียนเป็นตุ๊กตามาให้ที่ประชุมนี้ดู จะได้ช่วยกันดูนะครับ อย่างไรก็ตามผมก็จะพยายามที่จะไล่ไป
ทุกมาตราเท่าที่ทำได้ แล้วก็มาเป็นตุ๊กตาช่วยกันดูหน่อยก็แล้วกัน ไม่อย่างนั้นผมว่ามันไม่มีตุ๊กตามันก็
เดินไม่ได้ อันนี้ก็จะกราบเรียนไว้ด้วย

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เบญจกุล ๑๒/๓

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เพราะฉะนั้นวันพุธที่ ๒๐ ตอนเช้าหรือคะ

ประธาน : ชุดใหญ่คะ ซึ่งเราอาจจะต้องนำเสนอ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เปลี่ยนเป็นวันที่ ๒๐ หรือคะ แล้วมีประชุม สนช.

หรือเปล่าคะ ถ้าเพื่อมีประชุม สนช. ไม่ให้รถเข้า ดิฉันไม่มาคะ ประกาศไว้แล้ว

ประธาน : ท่านมีบัตรพิเศษอยู่แล้ว ช่วยดูแลท่านด้วยนะคะตรงส่วนนี้ ถ้าอย่างนั้นขอเป็นวันที่ ๒๐ นะคะ แล้วก็วันที่ ๒๑ ของเราจะเจอกันอีก ๒ ครั้ง แล้วก็ในวันที่ ๒๐ ดิฉันจะขอรบกวนว่าเชิญดิฉันอาจจะติดภารกิจนะคะ อาจจะต้องรบกวนท่านวัชรินทร์ช่วยนำเสนอความคืบหน้าให้กับท่าน คณะอนุกรรมการใหญ่ได้รับทราบด้วยนะคะ ตรงส่วนนี้ขออนุญาตกราบเรียน พอดีท่านสมเกียรติกลับไปแล้วด้วยนะคะ มอบให้ท่านวัชรินทร์เลยนะคะ ขอขอบคุณคะ ที่วันที่ ๒๑ นี้ไม่ทราบว่าจะมีเพิ่มต่อจากตรงนี้ไหมคะ คือจะมีอีกไหมคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ที่ผมเขียนให้ เดี่ยวผมเอามาให้อีกหลายมาตราครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนี้ได้ไหมคะ ขณะนี้เรามีจนถึงมาตรา ๓๘ ถ้าเพิ่มเติมจะขออนุญาตว่าวันพุธได้ไหมคะ ให้คณะอนุกรรมการอีกครั้งหนึ่ง อย่างน้อยไปดูเสียก่อน พอมาวันที่ ๒๑ ก็จะเร็วขึ้นมาถึงอย่างน้อย ๆ ได้อ่านก่อนวันหนึ่งก็ยิ่งดีกว่าที่มานั่งดูกันในวันนี้คะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : เรียนท่านประธาน ฝากที่ไปดูก็มีมาตรา ๓๘ ที่ผมเขียนมาอีกได้ถึงมาตรา ๔๐ เดี่ยวเอาให้ทางคุณนพรัตน์ไปพิมพ์ ช่วยไปปรึกษาดูก็แล้วกันนะครับว่าจะต้องแก้ไขปรับปรุงอะไรนะครับ ขอขอบคุณครับท่านประธาน

ประธาน : โดยเฉพาะอย่างยิ่งนะคะ เมื่อกี้เปิดดูที่บอกต้องเลิกก่อนเพราะว่ามีมาตรา ๓๒ ยาวมากเลยคำอธิบาย อยากจะให้ช่วยดูหน่อยนะคะ กราบขอขอบคุณทุกท่านโดยเฉพาะคุณหญิงแล้วก็คุณวัชรินทร์ ขอขอบคุณคะ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข